

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE Ljubljana, ponedeljek, 27. februarja 1950 LETO XI, ŠT. 50 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

Maršal Tito je govoril na III. kongresu Ljudske fronte Srbije Še bolj strniti naše vrste, še smejeje korakati naprej!

Maršal Tito je najprej pozdravil III. kongres Ljudske fronte Srbije in mu želel uspešno delo in uspešni zaključki. Nato je delegatom, ki so ga želeli slišati povedal, da imamo letos mnogo in premnogo nalog. Za te naloge bomo porabovali zelo veliko delovne sile, zelo veliko prostovoljnega dela Ljudske fronte. Ljudska fronta, ta veliki delovni kolektiv in velika politična organizacija, ki je trdno odločena, da bo zgradila socializem v naši državi, bo za izpolnitev teh nalog zajela v letošnjem letu v svoje delo tudi še tiste, ki doslej še niso dali vse od sebe. Nato je tovariši maršal nadaljeval:

»Znamo vam je, da sem nedavno govoril o našem stanju. Mi ne olepšujemo in nocoj olepševati našega stanja, gledamo pa tudi nobenega vzroka, da bi nekaj olepševali. Vsakomur je znano, kakšno je stanje, ker vsi sodelujejo pri teh naporih, ki se pri nas izvajajo. Tudi če bi hoteli, ne bi hoteli govoriti nerazne. Govorili in poudarjati moramo vedno resnico, pa čeprav bi bila težka in surova, kajti če gledajo ljudje stvarnosti v oči, tedaj lahko prebrodijo tudi največje težkote.

Točno je, da stanje v naši državi ni lahko. Znamo vam je, zakaj ni lahko, vendar pa ni tako težko, da bi teh težkote ne mogli obvladati, obvladali pa jih bomo zato, ker je bila naša država prekaljena med vojno, ker je bilo našo ljudstvo prekaljeno v vojni. Nase ljudstvo je videlo in doživelo vse in ga ne more prav nič iznenaditi, prav tako ga pa tudi nobena sila ne more odvrti z njegove poti.

Ne bojimo se klevet niti groženj ter stopimo pogumno po zadržani poti proti cilju, ki smo si ga sami zastavili. Zeleni bi, tovariši in tovaršice, ponovno poudarili, da moramo veliko breme, ki ga imamo pred seboj, enakomerno razdeliti po zmogljivosti posameznika, po naši sili na splošno, ker imamo še neizkoriščene sile. V našem ljudstvu so skrivne sile, ki bi jih bilo treba mobilizirati, da bi olajšali delo tistim, ki dajejo vse od sebe. Mi to moramo storiti, toda kako? Z našo ljudsko fronto! Ljudska fronta ni samo veliki delovni kolektiv, marveč tudi sila za vzgojo naših ljudi v socialističnem duhu. V tej veliki sili moramo dati vedno več sposobnih in zaveznih ljudi, ki lahko preneso svoje znanje tudi na tiste, ki so izven Ljudske fronte, v Fronti, ki pa niso še tako aktivni. Treba je, da se zavemo, da moremo z lastnimi silami, ne da bi čakali pomoč od kogar koli, izvršiti svoje določene naloge. Zavedati se moramo, da je to stvarnost, kateri se ne moremo izogniti.

Ko stojimo pred volitvami, stopamo pred le-te z globoko zavestjo, da imajo veliki pomen. Volitve nam bodo dale še nadaljnjo veliko pobudo za še večji polet v naši državi ter se bomo še pogumneje oprijeli svojih nalog.

Iz nekaterih kotov se slišijo govornice nekaterih razocarancv zato, ker ne gredo na volitve stranke, ki so nekaj obetale. Te govornice pravijo, da so sedaj težki časi in da bi nam moglo pomagati samo blivše stranke (smeh). Prosim vas, tovariši, kakšno pomoč bi lahko dali ti ljudje, ki niso mogli niti sebi pomagati. V teh težkih časih nam

Izpolnil je petletni plan

Med lesnoindustrijskimi delavci je Jani 27. tovarišev že izpolnilo vse naloge petletnega plana. Ko so ostali delavci začeli delati za četrto leto petletke, so ti tovariši delali že za drugo petletko.

Omenjenim zmagovalcem prve petletke se je v zadnjem času pridružil tudi Ivan Omladič. Ivan je izkušen ključavničar ter je zaposlen na obratu v Gornjem gradu. Kot strojničar opravljajo delo že 25 let in mu v marljivosti in vestnosti ni v podjetju nihče kos. Otvare strojev v podjetju skoraj nima, saj jih Ivan Omladič predčasno opazi. Vse manjše okvare, ki sicer nujno spremljajo proizvodnjo, popravi sam in še to ob nedeljah, da bi proizvodnja čim manj trpela. Tako ne trdi v podjetju zaman, da brez šumenja in brnenja strojev za Omladiča ni življenja.

Ivan je 29. januarja opravil 12.000 delovnih ur in je s tem izpolnil petletni plan.

V soboto se je začel v dvorani Kolarčeve univerze v Beogradu III. kongres Ljudske fronte Srbije. Med drugimi državnimi in partijskimi voditelji sta začetku kongresa prisostvovala tudi sekretar Politbiroja CK KPJ Aleksander Ranković in član Politbiroja CK KPJ Moša Pijada. V imenu zveznega odbora Ljudske fronte je pozdravil kongres Božidar Maslarić, potem pa so ga pozdravili predstavniki republiških glavnih odborov. Ljudsko fronto Slovenije je zastopal tovariš Janko Rudolf.

Obširno politično poročilo je podal predsednik Ljudske fronte Srbije Peter Stambolić, ki je orisal delo frontnih organizacij v dobi dveh let od II. kongresa. Svoje poročilo je zaključil s poudarkom, da se je Ljudska fronta Srbije dobro pripravila za skupščinske volitve. Te volitve bodo dokaz visoke politične zavednosti našega ljudstva, ki bo tokrat glasovalo za socializem, za neodvisnost države, za boljše bodočnost, za našo junaško armado, za resničen mir na svetu ter za pot, po kateri nas vodi slavna Komunistična partija s tovarišem Titom na čelu.

Včeraj se je kongresa udeležil tudi maršal Tito, ki so ga delegati in ostali zborovalci navdušeno pozdravljali.

ni potrebna pomoč tistih, ki so bili nesposobni v preteklosti, kajti vemo, le-ti niso sposobni niti sedaj. Od njih tudi ne bi mogli nobene pomoči, in zato nam ta njihova pomoč ni potrebna. In če kdo v resnici želi pomagati — glejte Ljudsko fronto, glejte enoten program graditve socializma v naši državi, glejte program uresničitve petletnega plana. Naj vsakdo, ki hoče pomagati, pride, naj odstrani svoje zadnje pomisleke ter naj dela tako, kakor delajo tisoči in milijoni članov Ljudske fronte, pa bo na ta način lahko pomagal. Toda ti bi radi pomagali tako, da bi potiskali naš voz nazaj, — takih pomagačev pa ne potrebujemo. Take govornice so vplivale na nekaterih ljudi v inozemstvu, ki sedaj pravijo, da je pri nas še tako, kot je bilo prej, in da ni nič novega. Ne, to je novo, oni pa hočejo staro! To sem omenil zato, da bi videli, kako se po več letih, po vsem, kar ste napravili, po tolikih številnih dokazih, ki jih imamo o ustvarjalni sili naših narodov, po vsem tistem, kar je naša država pretrpela v vojni in napravila po vojni, kako se še danes pojavljajo ljudje, ki čakajo svoj čas. Njihov čas je minil! Ze zdavnaj je minil in nikdar več se ne bo povrnil. Ne bo se povrnil, pa naj bi jih kdor koli podpiral in izpodbujal. Mi gremo smelo po svoji poti. Res, naše ljudstvo je in razburkanem morju, toda mi gremo po ravni poti naprej, po smeli poti — in prišli bomo tja, kamor moramo: Zgradili bomo socializem in izvršili svoj petletni plan.

Tovariši in tovaršice! Veselimo se, kadar imamo velike uspehe, toda nismo žalostni niti takrat, kadar nimamo uspehov. Sedaj nam je hudo. Se bolj moramo strniti svoje vrste, še bolj smelo korakati naprej, da bi uresničili tisto, kar je za mnoge in mnoge nemogoče. Položaja, v katerem smo dve leti, odkar nas napadajo z vseh strani, z Zapada, zlasti pa z Vzhoda, težave, ki nam jih delajo, ne bi v normalnih nekdanjih časih mogla nobena država obvladati. Mi pa smo jih obvladali ter jih bomo obvladali tudi v prihodnje.

O nas so govorili, da se bomo utopili v Ljudski fronti, to je, da bo naša Partija utonila v Ljudski fronti. Komunistična partija ne bo utonila v Ljudski fronti. Komunistična partija je sestavni del te Ljudske fronte ter smo srečni, da ima Komunistična partija Jugoslavije tako monolitno organizacijo, s katero se lahko uresniči velike ideje marksizma-leninizma. To je veličanska stvar, tovariši! Kdo v naši Ljudski fronti danes ne pozna nauka marksizma-leninizma? Ta ga pozna bolj, drugi manj, toda v Ljudski fronti je danes malo ljudi, ki ne bi želeli, da spoznajo vso globino in bistvo tega velikega nauka, ki naj osreči tudi narode naše države, danes ali jutri pa tudi

vse človeštvo. Mi gradimo novo socialistično družbo, ne zato, da bi to hoteli zaradi kake muhavosti ampak zato, ker nam to nalaga nujnost, in zato, ker je to življenjska potreba naših ljudi.

Govore, da smo surovi. Jaz, tovariši, moram reči, da ne želimo biti surovi, toda ni ga rojstva brez bolečin. Išče mo najmanj bolečo pot, to pa ni odvisno samo od nas, temveč od slehernega človeka. Toda danes so še ljudje, ki ne razumejo naših potreb, potreb naših narodov in naše države. Danes so še ljudje, ki ne razumejo celotnega bivanja današnjega položaja, v katerem smo, in ki egoistično gledajo na svoje delo. Razumljivo je, da v takih primerih ne gre brez določenih ukrepov, ki jih ne moremo imenovati najbolj prostovoljne, ki so včasih prisilni.

To se tiče tudi odkupa. Kaj pomeni odkup in kako ga moramo izvajati? Vrši se tako, da se prideli vsi enakomerno razdelijo. Vas pridelava raznovrstne življenjske potrebščine, ki so potrebne kot hrana našemu prebivalstvu. Mi moramo priti do teh pridelkov, saj so nam potrebni, da prehranimo naše državljanke. Dalje mi moramo priti do njih, ker moramo zanje kupovati v inozemstvu tisto, česar v naši državi nimamo. Dejal sem, da bo napočil čas, ko ti ukrepi ne bodo potrebni, vendar so danes še potrebni. Ko bi bili vsi ljudje dovolj zavedni, bi teh težav ne bilo. Težave izvirajo na eni strani zaradi nerazumevanja naših potreb, pri nekaterih ljudih zaradi nerazumevanja dolžnosti do države, v kateri žive, pri drugih ljudih in z druge strani pa zaradi napak posameznih organov ljudske oblasti. Ali nas o težavah kar naprej govorimo? Naj rečem, da teh težav več ne bo! Ne, tako dolgo bodo, dokler ne ustvarimo pogojev za njihovo dokončno likvidacijo, dokler ne bomo naše države tako preobrazili, da bo dala dovolj kmetijskih pridelkov za prehrano našega prebivalstva, dokler ne bomo naše industrije toliko dvignili in zgradili, da bo možna predelovalna dela surovin, da bi lahko golove izdelke prodajali izven naše države in zanje kupovali tisto, kar potrebujemo. Ne mislimo, da bi lahko krili vse svoje potrebe. Tega nismo nikdar niti mislili niti nismo o tem tako govorili. Toda mi hočemo, da tisto, kar pri nas imamo, tako izkoristimo, da bi lahko naše ljudstvo svobodneje gospodarsko zadihalo ter imelo višjo življenjsko raven kot danes.

»Tovariši, že nekolikokrat smo povedali, da bomo v nekaterih krajih naše države imeli težave glede dviganja življenjske ravni našega ljudstva. Glejte,

Kmetijski pridelki, ki jih bodo odkupna podjetja kupovala po vezanih cenah

Zvezni minister za državne nabave je izdal odločbo o kmetijskih pridelkih, ki jih bodo od 1. marca t. l. odkupovala pooblašena podjetja (državna in zadržna) od kmetijskih delovnih zadrug in njihovih članov (z ohišnic), od zadržnih ekonomij, kmetijskih zadrug ter malih in srednjih kmetijskih gospodarstev. Po vezanih cenah bodo kupovale naslednje pridelke:

1. Zito: pšenico, koruzo, rž, soržico, ječmen, oves in necluščeni riž;
2. Živino in živinske proizvode, in sicer: a) klavno živino: prašiče (pitane, mesnate in za rejo), prašice, goveje živino, teleta, ovce, jagnjeta, koze in kozličke; b) plemensko živino: govedo, teleta, ovce, jagnjeta in svinje; c) delovne konje in plemenske konje; d) prekajeno meso (svinjsko, ovčje in kozje); e) svinjsko mast; f) suho slanine; g) mleko in mlečne proizvode;
3. perutnino in jajca: piščance, kokoši, gosi, race, purmane in kokošja jajca;
4. morske ribe;
5. jesenski krompir in fižol;
6. žganje;
7. jedilna rastlinska olja;
8. industrijske rastline; sončnično seme, sezamovo seme, seme oljne repice, ricinusovo seme, bučno seme, konopljeno seme, sojino seme in seme lanu, tobaka in make, nadalje konopljo, lan s semenom, bombaž, brnstvo, tobak, pivovarniški ječmen, hmelj,

opij, industrijsko papriko, sladkorno peso in seme sladkorne pese.

9. surove kože: svinjske, goveje, teletje, konjske, ovčje, jagnjetje in kozje;
10. volno;
11. sveže svilen kokone;
12. seme krmilnih rastlin (trave, lucerne, rdeče detelje, gorahrice in inkarnatke);
13. vino in grozdje, in sicer v vinogradniških področjih, kjer se pridelovalci pretežno ukvarjajo z vinogradništvom (ta področja bo določil republiški minister za državne nabave); vino se bo po vezanih cenah odkupovalo le v količinah najmanj 50 litrov, ne bodo pa podjetja odkupovala vina od samorodnic;
14. rečne in jezerske ribe, perje od gosi in rac, suhe gobe, suhi grah in med lahko od pridelovalcev odkupujejo po vezanih cenah odkupna podjetja, ki jih za pooblasti republiški minister za državne nabave;
15. sadje in zelenjava bodo odkupna podjetja kupovala po vezanih cenah od kmetijskih delovnih zadrug, ki se pretežno ukvarjajo s pridelovanjem zelenjave in sadja ali od tistih, ki morajo zaradi bližine velikih tržišč ali posebnih pogojev orientirati svojo proizvodnjo v tej smeri (o tem odloča republiški minister za državne nabave na predlog okrajnega poverjenstva za državne nabave).

BOSANSKI RUDARJI POZIVAJO NA PREDVOLIVNO TEKNOVANJE SLOVENSKE RUDARJE

Najboljši bosanski rudarji hočejo volitve v Ljudsko skupščino FLRJ po častiti z novimi delovnimi uspehi. Vse štiri tedne, ki nas še ločijo do volitev, bodo tekmovali po zgledu Alije Sirotanovića, Antona Zagorišca, Hase Katanića, Nikole Skobića in drugih. Pozvali so na tekmovanje tudi na jabolje rudarske brigade v Sloveniji. Na sliki vidimo tekmovalno rudarsko brigado v Kreki pred vzhodom v rudnik.

danes vam bom povedal primer, iz katerega se to vidi. Dogaja se, da siromašen kmet iz pasivnega kraja, ki je dobil zemljo, večkrat nerad vstopi v drugo. Pravi, da je dobil zemljo in da ga je treba pustiti, da sedaj malo razvije. Kot da bo umrl, če bi vstopil v zadrugo! (Smeh.) Tu gre za nerazumevanje, on še ne razume, da je zadruga nov tip proizvodnje, da mora zadruga tudi njemu ustvariti boljše in srečnejše življenje. V njem se ni dovolj dozorela zavest in zato je naloga Ljudske fronte, najzavednejših ljudi, komunistov in članov fronte na splošno, da mu neprestano in vztrajno tolažijo, kaj pomeni delovna zadruga in kaj pomeni stopti v zadrugo, kaj pomeni industrializacija naše države in kakšno bo postalo jutri njegovo življenje. Naša država je ena sama veličanska šola, ni eksperiment, kajti mi imamo jasno določeno pot, mi ne eksperimentiramo, mi delamo na stvari, ki jo poznamo in znamo napraviti. Svoje sile moramo smotno in pravilno izkoristiti in obvladati bomo vse težave. Vse kar je še pred nami moramo obvladati. Zaupajte vase, tovariši in tovaršice, in tako hote lahko izvršili svoje naloge pa najsi bi bile še tako težke.

Tovariši, to sem vam mislil povedati. To ni nič novega, to je vse znano, vendar to ne smemo prenehati ponavljati in stokrat poudarjamo za tiste, ki še ne razumejo dovolj položaja. Zato bodite vztrajni pri polasnjevanju in političnem prosvetljevanju naših širokih ljudskih množic. Jasno je, da sovrzna propaganda precej otežuje to naše delo. Ljudje vendarle slišijo razne glasove tako notranje kakor zunanje reakcije in tiste, ki jih širi informbiro. Ob informbiroju so nekateri ljudje nekoliko omahovali, vendar so ta omahovanja maloštevilna. Kdo pa omahuje? Omahuje slabši. To niso idejno popolnoma zgrajeni ljudje, ki bi do potankosti poznali marksizem-leninizem, ampak so to moralne in politične propalice.

Tak človek ne veruje v svoje sile, ne veruje v ustvarjalne sile svojega ljudstva, računava z veliko geografijo in velikimi številkami, ne pa z veliko moralo ljudstva, take države kot je naša.

Ne računava s častjo svojega ljudstva, s ponosom svojega ljudstva, ne računava s tradicijami narodov svoje države, ne računava z nobeno tako stvarjo. Tak človek je navaden sluga, pripravljen vsakomur služiti, danes enemu, jutri drugemu. Taki so ti omahljivci. To niso komunisti in marksisti, temveč ničvredneži.

V naših vrstah nam taki ljudje niso potrebni. Nam so potrebni smeli, hrabri in ponosni državljani nove družbe — socialistične družbe.

Tisti, ki nočejo biti danes pri delu, ne bodo jutri niti pri jetu. Tisti, ki danes ne želijo prispevati svojega deleža pri teh velikih naporih, ne bodo niti jutri smeli niti mogli deliti veselja naših narodov.

Takih nočemo v svojih vrstah. Ne bomo pa se nobene propagande. Ta propaganda je obrekovalna in lažniva ter jo bomo pobijali tako v tisku kot z besedami. To je nujno. Toda tisto glavno, s čimer bomo pobijali — to so naša dejanja. Prerokovali so, da bomo odšli v imperialistični tabor. Mi pa nismo šli in vedeli smo, da ne bomo šli. Različne stvari nam govore, vendar se nič ne uresniči.

Uresničuje se samo tisto, kar mi rečemo in trdimo, da bomo ustvarili.

V tej borbi, tovariši, bomo izbojevali zmago na eni strani proti številnim sovražnikom izven naše države, na drugi strani pa bomo premagovali težave, na katere naletimo pri svojem delu. Vse to bomo premagali, zaupati moramo sami sebi in ustvarjalnim silam naših narodov.

Veliko predvolivno zborovanje v Mariboru

Maribor, 26. febr.

V počastitev prihoda podpredsednika zvezne vlade in nosilca liste za Svet narodov tov. Edvarda Kardelja, člana Politbiroja CK KP Jugoslavije, so Mariborčani okrasili mesto z zastavami in slikami naših voditeljev. V nedeljo so že pred napovedano uro prihajale množice ljudstva z zastavami in transparenti na Glavni trg, kjer se je zbralo okrog častne tribune do 25 tisoč ljudi. To so bili člani delovnih kolektivov, vojska, mladina, množične organizacije, ustanove in mnogo drugega ljudstva. Godba je igrala koronice in partizanske pesmi.

V spremstvu tov. Edvarda Kardelja so stopili na častno tribunino sekretar CK KP Slovenije in predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko, član CK KPS Boris Kraigher, podpredsednik vlade LRS dr. Marjan Breclj, minister za finance Zoran Polič, podpredsednik oblastnega ljudskega odbora za mariborsko oblast tov. Viktor Avbej, podpredsednik Franc Simončič in še drugi predstavniki ljudske oblasti množičnih

organizacij, ustanov, sindikatov, vojske itd.

Prihod tovariša Edvarda Kardelja je množica pozdravila z dolgočrajnim in viharnim ploskanjem ter vzklikanjem Partiji, maršalu Titu in tov. Edvardu Kardelju.

Na tribunini so pozdravili tovariša Kardelja mariborski pionirji ter mu pri tem izročili sopek cvetja.

Zborovanje je vodil tov. Viktor Avbej, predsednik oblastnega ljudskega odbora, ki je pozdravil tov. Edvarda Kardelja.

Govor tov. Kardelja je množica večkrat prekinila z navdušenim odobravanjem in vzklikanjem Komunistični partiji, našemu državnemu vodstvu, maršalu Titu in s skandiranjem »Kardelj-Tito, Kardelj-Marinko« itd.

Z zborovanja je bila poslana pozdravna resolucija maršalu Titu.

O govoru podpredsednika zvezne vlade tov. Edvarda Kardelja bomo še poročali.

Najboljši steklarji v državi tekmujejo pred volitvami

Hrastniški steklarji so si s svojimi uspehi v lanskem drugem polletju priborili naslov najboljšega kolektiva steklarske industrije v naši državi in prehodno zastavo zvezne vlade, ki jim je hkrati podelila nagrado 260.000 din. Delovni polet se je v hrastniški steklarni razvil zlasti potem, ko so izvršili velike spremembe v tehnološkem procesu proizvodnje in v organizaciji dela, ko so podjetje docela obnovili, popravili stroje, zgradili novo peč za hlajenje stekla, uredili ventilacijo ter vrsto drugih stvari.

Ko se je sredi leta v obnovljenem in moderniziranem obratu znova začelo delo, so ustanovili 64 proizvodnih brigad. Takrat je ves kolektiv zjel tekmovalni duh. Vsak dan sta se dvigala proizvodnja ter produktivnost dela. Po uspešno končanem tekmovanju v počastitev 30-letnice SKO, ki so ga organizirale mladinske brigade, so borbo za večjo produktivnost dela povezali z borbo za boljše kakovost. Niso bili redki primeri da so brigade končale delo z izpolnitvijo štirih norm. Vsak teden se je dvigala proizvodnja, skladno pa se je zmanjšal odstotek odpadkov.

V tej borbi so postale slavne brigade Oskarja Rerera, Antona Sikurja, Julija Smodiša in Mila Komata. Slavnosti pa so postali tudi posamezniki, udarniki, racionalizatorji in novatorji. Trikratni racionalizator in novator Josip Velej, ki je bil odlikovan z redom dela II. stopnje, je konstruiral stroj za izdelovanje čaš, ki omogoča z enim delom izdelavo 3500 šač nasproti 1200 čašam, kolikor jih je stroj prej izdelal. Brat Josipa Veleja Anton Velej pa je konstruiral peč za hlajenje stekla, ki

Čaribrod preimenuvan v Dimitrovgrad

Beograd, 26. febr. Da bi se trajno obeležil spomin na Georgija Dimitrova, uglednega borca za boljše življenje delovnih ljudi, za svobodo in neodvisnost malih narodov ter za bratstvo in enotnost južnoslovenskih narodov, in spričo obletnice 27. februarja leta 1944., dneva osvoboditve Georgija Dimitrova iz fašistične ječe po končanem lepiškem procesu, — je izdal Prezidij Ljudske skupščine LR Srbije na predlog izvršnega odbora oblastnega ljudskega odbora niške oblasti, ki ga je sprejela tudi vlada LR Srbije, ukaz o spremembi naziva mesta Čaribroda v Dimitrovgrad in caribrodskoga okraja v dimitrovgradski okraj. Naziv mesta Čaribroda se spreminja v Dimitrovgrad. Naziv caribrodskoga okraja se spreminja v dimitrovgradski okraj. Ta ukaz prične veljati 27. februarja leta 1950.

Razdeljevanje industrijskih nakaznic

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča vse upravičence zagotovljene preskrbe, da se bodo izdajale industrijske nakaznice za tekoče tromesečje (Januar-marec 1950) ob koncu tromesečja za nazaj (Uradni list FLR Jugoslavije št. 11, Navodilo št. 107). Zato je neupravičena vsaka bojazen, da se nakaznice za to tromesečje ne bodo izdajale. Iz pisarne MTP

VRENE

NAPOVED ZA TOREK

Spremenljivo oblačno z deževnimi in snežnimi krajevnimi padavinami. Temperatura od -3 do +4 C.

Novo posredovanje dr. Beblerja v korist LR Kitajske

New York, 26. febr. (Tanjug). Stalni delegat Jugoslavije v Varanasi svetu dr. Ales Bebler je zahteval v pismu, naslovljenem na generalnega sekretarja OZN Trygve Liea, naj Varanasi svet izda kot uradni dokument zadnji dve brzojavki zunanjega ministrstva LR Kitajske ter jih pošlje vsem članom OZN. S tema dvema brzojavkama z dne 20. januarja in 3. februarja je zunanje ministrstvo LR Kitajske obvestilo generalnega sekretarja OZN, da kuomintanska delegacija v OZN nima več nobene pravice zastopati kitajsko ljudstvo in da je osrednja vlada LR Kitajske pripravljena imenovati svoje predstavnice v organih OZN.

Kakor hitro bosta indijska in pakistanska vlada priznali imenovanje predstavnika OZN, bo njegova glavna naloga, da bo pomagal vladama pri pripravi in priporočanju o izvedbi programa demilitarizacije. Takoj po demilitarizaciji bi izvedli v Kašmiru plebiscit pod nadzorstvom posebne komisije OZN za plebiscit.

Za posebnega komisarja OZN za plebiscit v Kašmiru predlagajo ameriškega admiralja Chesterja Nimitza.

Na nesamoupravnih področjih je 142 milijonov ljudi

New York, 25. febr. (Tanjug). Po uradnih podatkih tajništva OZN živi na področjih, ki še vedno niso dosegla samostojnosti, 142 milijonov ljudi. Od tega številca odpade 17 milijonov ljudi na področje skrbstva OZN, ostalih 125 milijonov pa je v kolonijah.

Pičla laburistična večina v Angliji

London, 25. febr. (Tanjug). Sinoči so bili objavljeni rezultati še iz dveh volivnih enot v severni Škotski, tako da je razpored mandatov v novem parlamentu naslednji: laburisti 315 (10 več od vseh ostalih skupno), konservativci 294 (prej 218), liberalci 9 (prej 10), irski nacionalisti 2 (prej 2), neodvisni liberalci 1 (prej 1), komunisti 0 (prej 2), ostali 0 (prej 16).

Rezultati za tri volivne enote v severni Škotski bodo objavljeni šele v ponedeljek. Za 625. člana parlamenta bodo naknadne volitve 9. marca.

V prvih komentarjih britanskega

svetovnega tiska prevladuje prepričanje, da se nova laburistična vlada ne bo mogla dolgo držati na oblasti in da bodo verjetno že letos nove volitve.

Reuter poroča, da so za sredo zjutraj sklicali skupni sestanek laburistične parlamentarne skupine in nacionalnega izvršilnega odbora laburistične stranke. V zvezi s tem napovedujejo politični opazovalci v Londonu, da bo vladno stališče pri otvoritvi novega parlamenta v marsičem odvisno od sklepev tega sestanka. Kakor poudarjajo ti krogi, bodo moralni vladni prvi ki opozoriti vse svoje člane, da bi v potrebnih bližnjih pri takih spornih vprašanjih kot je nacionalizacija, skrajno previden, sicer se lahko zgodi, da vlada takoj propade.

Konservativci s svoje strani prav tako prirejajo sestanek. Predsednik stranke lord Woolton je že imel konferenco s funkcionarji stranke, Churchill pa je za terek sklical sestanek »svojege kabineta«, na katerem se bodo moralni konservativci odločiti, kaj bo zanje najkoristnejše: ali naj nekaj časa pustijo voditi vlado, ali pa izkoristijo prvo priliko, ki se jim bo nudila, da jo zrušijo.

V dveh, treh vrstah

Budimpešta, 26. febr. Madžarska vlada je izdala poročilo o ostavki finančnega ministra Istvana Kosa ter prosvetnega ministra Gyula Ortutaja. Jozsef Farkas, dosednji gradbeni minister je bil imenovan za prosvetnega ministra, tajnik prezidija madžarskega parlamenta Karoly Ott pa za finančnega ministra. Gradbeno ministrstvo je poverjeno Laszlu Sandorju.

Sofija, 26. febr. V Bolgariji je bila ustanovljena državna civilna komisija kot organ ministrskega sveta. Njena naloga je, da proučuje eksperimentalno in znižanje stroškov v državnem aparatu, določa plače in nagrade ter spremlja razvoj uradniškega aparata, ministrstev, ustanov, podjetij in javnih organizacij.

Bern, 26. febr. Švicarski zvezni svet je prepovedal Louisu Sallantu, generalnemu tajniku svetovne sindikalne federacije, govoriti na zborovanju švicarskih pristavev miru, ki bo 1. marca v Zenevi.

Pariz, 26. febr. Brazilska vlada je priznala Bao Dajev režim v Vietnamu in indokitajski državi Lao in Kambožjo.

Lizbona, 26. febr. Sodišče v Lizbonu je izreklo razsodbo v procesu zoper sedemdeset članov krajevne organizacije KP Portugalske, ki jih je policija nedavno aretirala, ne da bi objavila razloge. Vsi obtoženci so bili obsojeni na zaporne kazni 2 do 5 mesecev, denarno kazni in 15 let izgube državljanjskih pravic.

Madrid, 26. febr. Lastnik enega največjih ameriških povinarskih koncernov Mac Cormick je obiskal danes generala Franca. Po obisku je izjavil, da je španski diktator zelo dinamičen, privlačen in visoko načelna.

Rim, 26. febr. Po podatkih državnega inštituta za statistiko je stvarko lani skupno 6 milijonov industrijskih in 4 milijone poljedelskih delavcev, ki so organizirani 2435 stavk ter stvarko skupno 856 milijonov delovnih ur.

Leta 1949 je bilo v Italiji povprečno 6 stavk dnevno. Najdaljše stavke so vodili poljedelski delavci, ki so stvarko 47% časa v splošnih stavkah.

Rim, 26. febr. Minulo noč je bil v Genovi izveden napad z ročnimi bombami na poslopje lokalnega neodvisnega lista »Corriere del Popolo«. Ena bomba je bila vržena skozi okno v steno grafiški oddelek, kjer je eksplodirala in prizadejala veliko gnotno škodo. Druga bomba ni eksplodirala. Človeških žrtev ni bilo.

Chicago, 26. febr. 20 ljudi je bilo ranjenih ob večeršnjem trčenju dveh vlakov nadzemne železnice v Chicagu, v katerih je bilo okrog 900 potnikov.

Atene, 26. febr. Včeraj se je končala 25dnevna stavka novinarjev, tipografskih delavcev in prodajalcev časopisov s kompromisnim sporazumom, na podlagi katerega po posebna komisija proučila v roku enega meseca zahteve stavkajočih. Lastniki listov so privolili, da bodo stavkajočim izplačali 75% plač za čas stavke.

150.000 kovinarjev stavka v Franciji

Pariz, 26. febr. (Tanjug) Stavka, ki se je pričela v ponedeljek v kovinski industriji pariške oblasti v okviru borbe za povečanje delavskih plač za 3000 frankov mesečno, se je v nekaj dneh tako razširila, da je zastalo delo v vseh velikih kovinskih podjetjih. Sindikalne organizacije objavljajo, da stavka v pariški oblasti še približno 150.000 kovinarjev ter da se bo v ponedeljek ustavilo delo tudi v drugih podjetjih.

Gibanje pariških kovinarjev je zajelo tudi kovinarje drugih industrijskih središč, predvsem v Lyonu in Marsellieu, kjer bodo v ponedeljek glasovali o pričetku stavke.

V Nemčiji so odkrili novo sredstvo za zatiranje kolordarskega hrošča. Znan kemična tovarna »Bayer« v Leverkusnu pri Kölnu je po dolgoletnih poizkusih izdelala učinkovito sredstvo za zatiranje kolordarskega hrošča. To novo sredstvo E 838, ki ga bodo že letos izdelali v velikih količinah, ne škoduje rastlin in tudi ne vpliva na okus krompirja. Učinkuje že majhna količina tega sredstva, kajti teoretično lahko 1 gram novega sredstva uniči okrog 145.000 hroščev.

Posvet naših gradbenikov na Bledu končan

Bled, 26. februarja.

Najbolj živo problematiko je sprožilo na kongresu nedvomno predavanje ing. Kleindiensta o hidrotehničnih delih in vzoredna predavanja ter bogata diskusija o vodnem gospodarstvu, o izrabi vodnih sil, o urejanju hidroenergetike, regulaciji rek in o melioracijah, o sanitarni hidrotehniko ter o plovnihi poteh in pristaniščih. Ta razgibanost je razumljiva iz več razlogov. Smo sredi največjih prizadevanj in del, da energijo naših voda izkoristimo za elektrifikacijo. Slovenija je po vodnih silah ena najbogatejših dežel v Evropi, ima pa tudi široke predale, ki so skopli z vodo in jih bo treba oskrbovati z zdravim pitno vodo. Tu je prinesla kratka doba 4 let po osvoboditvi nedvomno velik napredek. Redka hidrotehnična dela so opravljali pred vojno največ tuji strokovnjaki. Zato so bili veliki načrti povojnih del tvegani poizkusi, katere pa so opravili naši gradbeniki z veliko strokovnostjo. To najbolj zgovorno dokazuje gradnje velikih hidrocentral na Mariborskem otoku, v Mostah in Vučenicu. L. 1946 smo komaj začeli s projektiranjem, danes Mariborski otok delno že obratuje, dela v Mostah grede h kraju, pa tudi v Vučenicu je že veliko napravljenega. Za elektrarne na Soči so delali, na primer načrte 4 leta, gradbena dela pa so trajala 18 mesecev, za elektrarno v Mostah pa so projektantu načrte tako rekoč sproti odnašali z mize. Ta naglica dela je terjala veliko drznosti, tveganja in vztrajnost.

Zanimiv pogled je elektrifikacijske možnosti Slovenije je odprlo predavanje univ. prof. dr. ing. Goljevška. Naporen študij je že rodil predlog načrta o izrabi naših vodnih sil na Dravi, Savi in Soči ter njihovih pritokih. Močne energetske baze, ki pa jih bo treba šele urediti, so tudi Ljubljanska, Savinjska in Krka.

Razpravljalo se je obilno tudi o barju, Kočevskem, nekaterih drugih predelih, zlasti pa o Krasu. Naše reke Mura, Sava, Drava in njih pritoki spreminjajo letno do 50 ha plošne zemlje v neprodno in regulacije teh rek se bomo morali čim prej lotiti.

Predavanje o plovnihi poteh in pristaniščih je odkrilo perspektivo ureditve plovnihi poti tudi v Sloveniji. Veliko pozornosti je vzbudilo zlasti vprašanje povezave Save z Jadranom.

Ing. Šumra je obravnaval izredno pomembna vprašanja organizacije gradbenih del, mehanizacije, strokovnih kadrov in delovne sile, norm, brigadnega načina dela itd. Naše glavno gradbeno podjetje »Gradisa« je opravilo veliko in težko delo pri zbiranju in popravilu strojev, obnemem pa plo-

nirsko delo v izdelovanju nekaterih novih strojev in naprav, kot so: vrtilni žerjav, cementne črpalke, dvojni vitel za nakladanje, stavbno dvigalo, konzolno stavbno dvigalo, injekcijske ige, sortirni bobni, stroj za gnetenje gline, lesno sušilnico itd. V načrtu ima še stroje in naprave za vbrizgavanje ometa, izkop rovov, razkladalne in nakladalne naprave, prenosne silose za cement in drugo.

Ing. Pipan je nazorno orisal organizacijo gradnje hidrocentrale na Dravi. Organizacijske osnove so postavili že Nemci. Med delom pa se je pokazalo, da ne ustrežajo. Iznajdljivi gradbeniki so tudi tu našli boljše načine. Vučenic, kjer grade podobno elektrarno, bi lahko postavili enako organizacijo gradbišča, če ne bi izkoristili izkušenj, ki jih delo sproti prorača. Tako so pa izdatno izboljšali mehanizacijo izkopov. Na Mariborskem otoku so izkopani material dvigali z žerjavom in ga odvažali v vagončkih z lokomotivo. Ročno premikanje vagončkov v stavbni jami, ki je povzročilo pogoste delovne odmore, premahnjivi vagončki, nezadostno izkoriščeni žerjavi — vse te pomanjkljivosti so se drževale hitrejšo gradnjo. Poleg tega so nad 50% materiala nakladali ročno. V Vučenicu se je mehanizacija dela na gradbišču močno izboljšala. Novi žerjavi prenese z enkratnim dvigom trikrat toliko materiala kot prejšnji vrtilni žerjav, polnjenje in praznjenje posod je bolj organizirano, ročnega nakladanja je le še nekaj odstotkov. Frecej izboljšana je tudi priprava gradbenega materiala, separacija in dovoz do betonarne.

Tov. ing. Berce je ob silkah opisal graditev jeklovirave »Litostroj« in dvigavanje 4 tone težkih nosilcev z žerjavi. Zgled odlične organizacije gradbišča je bila gradnja objekta za elektrarno v Strnišču, ki je bila zaradi dolžine novost za naše gradbenike. Kljub odpovedi trgovinske pogodbe s strani Madžarske — pri gradnji v Strnišču so sodelovali tudi madžarski strokovnjaki — je delo šlo naprej. V veliki dvorani bodo začeli kmalu delati monterji in kovinarji.

Prvi kongres naših gradbenikov, inženirjev in tehnikov je velik mejnik v njihovem dosedanjem delu. Odkril je veliko dragocenih izkušenj in strokovnih prispevkov (nad 60 daljših in krajših predavanj!) iz kratke dobe naše povojne gradbene delavnosti. Z nasveti in strokovnimi predlogi ter sprejetimi sklepi pa je dal veliko mobilizacijsko spodbudo za nove delovne uspehe v naši socialistični gradbeni delavnosti.

Predvolivna tekmovanja vojaških enot

Naša armada je zelo aktivna v vse-ljudskem predvolivnem gibanju. Vse večje enote so že imele slavnostne konference, na katerih so razpravljali o pomenu volitev, o volitvenem zakonu ter tudi o kandidatih, pri čemer so posebej posebno pozornost tistim, ki so izšli iz vrst armade in najuspešnejših graditeljev socializma. V vseh enotah se je razvijalo živahno predvolivno tekmovanje, ki ima seveda v prvi vrsti namen doseči čim večje uspehe pri strokovni in politični izobrazbi. Med seboj tekmujejo čete in oddelki.

V Vojvodini, Makedoniji in Črni gori so že začeli s setvijo

Ugodne vremenske razmere so omogočile, da so v Vojvodini, Makedoniji in Črni gori že začeli s spomladansko setvijo. Tako so v Bački in Sremu začela s spomladansko setvijo državna kmetijska posestva in kmečke delovne zadruge. Na državnem kmetijskem posestvu »Podonavje« v Celarevu so končali s setvijo jarih žit, čez nekoliko dni pa bodo končali tudi s setvijo ječmena. Setev se je začela tudi na državnih posevstvih in zadrugah »Frška gor« v Stari Pazovi in Futovu.

Cepprav bi morali s spomladansko setvijo v skopeljski oblasti začeti šele sredi marca, so kmečke delovne zadruge »Alija Avdovića« v Sindjelicu in »Sloga« v Stokovcu posejale prvo seme že pred dnevi, čim je nastopilo lepo vreme. V Črni gori so začeli s setvijo v primorskem predelu hercegovske oblasti mnoge kmečke delovne zadruge, ki jim sledi tudi privatni kmetje.

Varnostni svet razpravlja o kašmirskem problemu

New York, 25. febr. (Tanjug). Na večeršnjem seji Varnostnega sveta so nadaljevali razpravo o indijsko-pakistanskem sporu zaradi Kašmira.

Delegacije Kube, Velike Britanije, ZDA in Norveške so predložile skupno resolucijo, s katero zahtevajo izvedbo plebiscita v Kašmiru in demilitarizacijo Kašmira ter imenovanje predstavnika OZN za Kašmir in razpustitev sedanje komisije OZN za Kašmir.

Po 18 letih občinske volitve

Celovec, 26. febr. (Tanjug). Dne 12. marca bodo občinske volitve v vseh občinah na Koroskem razen v Celovcu. Na volitvah bodo nastopile ljudska stranka, socialistična stranka, Zveza neodvisnih in Komunistična partija, oziroma »levi blok« v slovenskih občinah pa se vodi borba za postavitve enotnih list, za katere je dala pobudo Demokratična fronta delovnega ljudstva. Ta lista naj bi združila delovno ljudstvo pri skupnem gospodarsko-socialnem in prosvetnem programu. Komunistična partija Avstrije na Koroskem, ki poskuša s svojo protijugoslovansko kampanjo odvrniti vse poštene Slovence od Demokratične fronte, ustvarja vedno večje nezaupanje delovnih ljudi v politiko vodstva KP Avstrije za Korosko. To se odraža tudi v dejstvu, da je pokrajinskemu vodstvu KP Avstrije samo v majhnem številu občin na ozemlju Slovenske Koroske uspelo postaviti svoje liste.

18 let je preteklo od zadnjih občinskih volitev na Koroskem. Leta 1945. so bili občinski odbori na Koroskem postavljeni od višjih oblasti. V minulih letih ni bilo v teh odborih Slovencev in niti ne v tistih odborih, ki so imeli od l. 1934 stalno svojega slovenskega župana in absolutno večino na volitvah. Zato se Demokratična fronta delovnega ljudstva z veliko odgovornostjo pripravlja na letošnje občinske volitve. V mnogih občinah celovskega, borovljskega, beljanskega in pliberskega okraja so že postavile enotne kandidatne liste nazivlj spletke in prizadevanju političnih strank, da bi razbile enotnost ljudstva.

Socialistična stranka nastopa na Koroskem z grožnjami, da bodo tisti delavci, ki ne bodo glasovali za kandidatne socialistične stranke, opušteni, in da bodo brezposelnim, katerih število je konec januarja na Koroskem dvignilo na 17.500, odvzeli podporo. Ljudska stranka objavlja, da samo

Čete kitajske ljudske vojske so se izkreale na otoku Namao

Tajpeh, 25. febr. (Tanjug) Po izjavi predstavnika kuomintanskega ministrstva so se čete 121. divizije narodnoosvobodilne armade Kitajske, ki so jih podpirali partizani, izkreale na otoku Namao, ki leži 45 km zahodno od Sua Teuja. Agencija France Presse poroča, da so osvobodilne sile zavzele še ves otok. Pri operacijah je sodelovalo 10 tisoč borcev narodnoosvobodilne armade in 200 ladij. Otok Namao je bil utrjeno kuomintansko oporišče.

Posojilo za obnovo Mandžurije

Peking, 25. febr. Ljudska vlada Severne Kitajske je razpisala posojilo za obnovo in izgradnjo. Podpisovanje posojila, ki je namenjeno za obnovo in gospodarski razvoj Mandžurije, se je pričelo 1. marca ter so izdali približno 30 milijonov obveznic. Posojilo bo amortizirano v petih letih s 5 odstotnimi obrestmi.

Pogodba o mejnem režimu med ZSSR in Madžarsko

Moskva, 25. febr. (Tass). Vlada ZSSR in vlada madžarske republike sta včeraj v Moskvi podpisali pogodbo o mejnem režimu ter konvencijo o urejanju obmejnih sporov in incidentov na sovjetsko-madžarski državni meji.

2520 kandidatov za volitve v Grčiji

Atene, 26. febr. Radio Atene poroča, da je državno tožilstvo pri atenskem kassacijskem sodišču sporočilo, da je prišlo pri pripravi na parlamentarne volitve v Grčiji, ki bodo 5. marca, 2520 kandidatov.

Politični in trgovinski dogovor med Indijo in Nepalom

New Delhi, 26. febr. (Un. Pr.) Indija in Nepal sta sklenila politični in trgovinski sporazum. Po prvem sporazumu se obe stranki obvezujeta, da bosta medsebojno spoštovala neodvisnost in suverenost ter si druga drugo obveščale, ako bi bila varnost katere koli izmed obeh držav ogrožena. Z drugim sporazumom se Nepal jamči svoboden tranzit uvoza in izvoza preko Indijskega oceana.

V delhijskih dobro obveščanih krogih menijo, da so v tajnih razgovorih med nepalskim in indijskim predsednikom vlade, ki so potekali pred sklenitvijo sporazuma, izbrpno proučili položaj v zvezi z zmago kitajske revolucije.

Ustanovitev poslanštva ZDA za Indokino

Saigon, 25. febr. Po uradnem poročilu zunanjega ministrstva ZDA so poiskali ameriški generalni konzulat v Saigonu v Indokini na stopnjo poslanštva. Za odpravnik poslov je bil imenovan Edmond Gullon, ki je akreditiran pri vladi Bao Daja in vladah Laosa ter Kambože.

Westerling aretiran

Singapur, 26. febr. (Reuter) Danes je bil aretiran v Singapuru bivši kapetan nizozemske vojske Westerling. Po begu iz Djakarte je prišel na Malajsko, da bi zbiral denar in orožje za svojo teroristično organizacijo v Indoneziji.

Japonska bo sodelovala na mednarodnih konferencah

Tokio, 25. febr. (AFP) Ameriška vlada je uradno pooblastila japonsko vlado, da sodeluje pri mednarodnih konferencah ter dala navodilo generalu Mac Arthurju, naj obvesti komisijo za Daljni vzhod o teh ukrepih.

Ulbricht odpotoval na zdravljenje v Moskvo

Berlin, 25. febr. Berlinski radio je poročal, da je namestnik predsednika vlade Vzhodne Nemčije Walter Ulbricht odpotoval na zdravljenje v Sovjetsko zvezo.

Bolgarsko-sovjetska trgovinska pogodba

Sofija, 25. febr. (Tanjug). V Moskvi je bil podpisan protokol o izmeni blaga med ZSSR in Bolgarijo za leto 1950. Izmenjava blaga med obema državama se bo v primeri z lanskim letom povečala za 20%. Bolgarija bo izvažala v ZSSR svinčine in cinkove koncentrate, tobak, cement in drugo, uvažala pa bombaž, kovine, petrolej, petrolejske izdelke, kmetijske stroje itd.

Osebe ameriškega poslanštva zapustilo Bolgarijo

Sofija, 24. febr. Radio London poroča, da je osebe veleposlanštva ZDA v Sofiji danes ponoči zapustilo Bolgarijo. Kot je znano, je minuli torek vlada ZDA prekinila diplomatske odnose z bolgarsko vlado.

Ob filmu o Chopinu

Filmi o velikih ljudeh so priljubljeni in za tvorce hvaljeni kot v literaturi biografski romani. Ko se je nemški preobrazil v zvočno so razumljivo postale najbolj pogoste izdelave skladateljev. Glasbena spremljava je bila dana — scenariji so pobrskali za zgodovinskimi podatki, dodali, kar se jim je zdelo potrebno, da je stvar postala zanimivejša in donosnejša, in opustili to in ono, kar se jim je dozdevalo nezanimivo in neporabno. Na platnih kinodvoran so pričeli po vrsti trpeti, smehljati se in ljubiti ob zvokih svoje muzike Schubert in Mozart, Beethoven in Čajkovskij, Lanner Johann Strauss, Glinka in Liszt, Schumann in Verdi.

Pred petimi leti je ameriško podjetje Columbia poslalo na trg film o velikem poljskem komponistu. Egar stoletični smrti se je lani spominjal ves svet. Nova verzija filma o Chopinu — mnogi se bodo še spomnili starega nemškega filma »Chopinov poslovniki valček« — je seveda v tehnološki in filmski družba, ki sicer ne dosega najnovejših starih — Metro-Goldwyn-Mayer, Fox in Warner Bros — je napravila vse, da bi film vpletel. V produkciji Edelmanna igralo glavne vloge Muni, Merle Oberon in Cornel Wilde, torej dva dovolj znana igralca in z njima novo odkrita zvezdca. Scenariju, ki ga je napisal Ernst Marischka, kateri je pred nacistično okupacijo »salgal s svojimi proizvodi av-

strijsko produkcijo, ne primanjkuje humorja, spretnih obratov in potrebne tempa. Režiser končno — Charles Vidor — sicer ni slaven kot kak Dietrich, Duvivier, Curtiz ali še umrl Elsenstein in Lubitsch, vendar sodi med vidnejše.

Gledalci se film in odšli od njega dovolj zadovoljni. Seveda ste bili vsi očarani nad nesmrtno glasbo. Komade, ki jih v filmu igra Chopin-Cornel Wilde, je izvajal eden najboljših ameriških pianistov — José Iturbi. Tudi je reprodukcija zvoka tehnično prvovrstna in vam pusti vtise, kot bi jih komaj dobili tudi na res dobrem koncertu. Obžalovali ste le, da film le skup izbor umetnikovega dela. Morda pa ste opazili še nekaj. Kreacija profesorja Jožefa Elsnerja, kot nam jo je podal Paul Muni, Munija, z nefilmskim imenom Munija Weisenfreunda, poleg umriega Harry Baura, Charlesa Chaplina, Charlesa Laughtona in Ericha von Stroheima enega največjih zahodnih filmskih igralcev naše dobe nismo videli že od pričetka zadnje vojne. V spominu so nam še njegovi liki Pasteurja, Zolaja, Kitajca iz »Dobre zemlje« in slednjič rdečkovega Jureza. S temi filmi si je Muni, leta 1897 v Lvovu rojeni Muni, ki je začel svojo igralno kariero pri Yiddish Art Theatre v New Yorku, pridobil simpatije vseh ljubiteljev resnične filmske umetnosti. Za ameriško filmsko

proizvodnjo so bili ti filmi presnetljivo pozitivna dela, saj so kljub vsem popustom na račun cenejšega okusa in »zanimivosti« oznanjali vero v človeka, njegovo poštenje in njegov napredek, da ne govorimo o obtožbi vsakega rasizma (Zola, Juarez). Prav Munijeve ostvaritve znamenitih in brezimnih človeških usod pa so dale tem in drugim filmom visoko kvalitivno vrednost. Muni, ki je za svoje oživitev v Pasteurja, Zolaja in Jureza predstiral kopo literature, ki je pred filmanjem Dobre zemlje živel v kitajski četiri, da bi se dobera uživl v novo okolje, je moral profesorja Jožefa Elsnerja, malo znanega glasbenika, ustvariti sam. Kako? V važni in obenem ne najvažnejši vlogi muzika, ki se stara pred nami dobrega četrta stoletja, odigra prebogato lestvico razpoloženj: od komičnega do tragičnega, v čudovitih obratih in vendar logično. Ali ste mogli zaznati vse odtenke njegovega smeha? Vse izraze tega zamišljenega obraza, v katerem skozi smeh in solze, skozi jezo, tudej in v mirno sproščenost ves čas trepetaj nekaj otroško dobrega, toplega in pretresljivo žalostnega hkrati, od mehkih globokih gub ob ustih tja do zasmanjanih oči? Zaradi genialne glasbe, ki se je ne naveličamo poslušati dan na dan, in zaradi igre Paula Munija, ki jo imamo priložnost občudovati po dolgem času, je film vsekakor vreden obiska.

Ce pa izvzamemo glasbo in Munija, težko najdemo v »Nepozabni pesmi«

kaj nepozabnega. Nasprotno, naše predstave o Chopinu in Sandovi in Lisztu bodo samo zmaličene, če se bodo spletile s spominom na oseba, kakršne gledamo na platnu v njihovih vlogah. Ni tu treba misliti le na telesno in portretno podobnost — vse tri poznamo razen po umetniških upodobitvah tudi po fotografijah — ta ne more biti nikoli popolna. Nič manj važno ni, kako predstavto nam more dati igralce o osebnosti, ki jo igra, kot o značaju in intelektu. In tu je pač težko združiti novoodkrita lepota Cornela Wildea s Fryderykovim duhom, žarom in nežnostmi, s tistim Fryderykom, kot ga spoznavamo iz njegovih polonez in mazurk, nokturnov, etud in preludijev in slednjič tudi iz njegovih pisem. Cornel Wilde, ki je takoj za Chopinom »osvajalec« v pustolovsko-ekstičnih filmih, se nam v »Nepozabni pesmi« nikakor ne pokaže kot neinteligenten igralec, le njegov Chopin ni Chopin, ampak od malone docela izmišljeni figuri Elsnerja je nekaj površna, vsekakor pa manj izdružena osebnost. Poenostavljenost značaja Chopina tega prenašamo kot demotiviranje manj pomembne Sandove. Težko prebavljivi je tudi Liszt, ki ustreza pač samo s svojo salonsko uglajenostjo. Ostalim velikim — Balzacu, Mussetu, Delacroixu — je scenarist odmeril manj kot epizodne nastope in delcma jih je režiser še diskretno potolnil v ozadje. Publiku zelo rada tokole mimogrede spoznavamo znameniteže, toda če so ti podani v

tako bežni in skoraj karikirani obliki kot n. pr. Paganini v prvem delu, ne moremo obžalovati, da so se tvorci filma odrekli mnogim, v katerih družbi se je mladi komponist gibal, da ne vidimo še Berliozu, Heineja, Mickiewiczu in Meyerbeera in vseh ostalih, ki so takrat sestavljali edinstveni kulturni cvet pariške družbe.

Ni lahka naloga prikazati nekega umetnika v manj kot v dveh urah. Rešitev običajno niha med obdelavo nekega obdobja ali celotne epizode in med zgoščenim prikazom vsega življenja. Film, ki ga zdaj vrte v Ljubljani, naj bi bil druge vrste. Jasno je, da mora biti v prid gledalcu in tudi za slabše informiranega gledalca razumljivemu filmskemu dogajanju marsikaj izpuščeno. Zaradi tega se premaknejo tudi zgodovinska data in osebe se pojavljajo ob priložnostih in na krajih, kjer jih v resnici nikoli ni bilo. Vse to imamo v »Nepozabni pesmi«. Da je efekt večji, mora umetnik izreči pogumne besede pred carjevimi namestniki v Poljski in nato zbežati iz domovine. Če je tudi to opravičljivo in razumljivo glede na dramski razvoj, pa se vendar ne moremo znebiti mučnega vtisa in nezadovoljnosti zaradi dejstev, ki smo jih poprej nazakali. To je, da v filmu je preveč občutimo neskladnost in nesozamerje med vsekakor prvo osebo — Chopinom — in vsekakor samo dopolnilno, tu pa tako važno — Elsnermem. Med neizrazitim prikazom prvega, ki nam z vsoto otožnih lepotevni smehljavev ne more pričarati nič genijeve sence, in med

likom Elsnerja, ki je psihološko toliko močnejši, pa povprečnega gledalca, ki je prišel gledat in poslušat Chopina, nujno manj zanima. Tako Munijevo ime kot ime glavnega igralca nudi celo priložnost za zabavno pomnožek nekaterih obiskovalcev: v Chopinu občudujejo interpretu Zolaja in Jureza.

Več vzrokov je, da pri filmu, kakršne je »A Song to Remember«, mnoge netočnosti in pomanjkljivosti občinstvo razmeroma lahko spregleda. Poleg omenjenih glasbenih in igralških odlik v filmu, ki je do neke mere celo idejno napreden (realistični prikaz družbe in umetnika na poljskem dvorcu, govor na tajnem sestanku, razne Elsnerejeve izjave), ne manjka scen, ki so odlično režirane. To velja med drugim razen za prvi prizor pri Pleyerju tudi za sicer že do obrabljenosti ponavljani prikaz umetniških turnej, kjer v našem primeru scena, montaža in igra niti malo ne kvarijo muzikalnih vtisov, ampak se jim celo prilagajo. V bogati opremi in nošah ne najdemo hušjih anahronizmov. Ves oni aparat, ki se nam zdí sam po sebi razumljiv in nam pride pa misel le, če ga pogrešamo, je dovolj skrbno pripravljen. In slednjič je razveseljivo, kako je tehnikolor po desetih letih praktične porabe dosegel stopnjo, ko vsaj v fotografiji notranjstev zadovoljuje tudi zahtevnejši okus.

Pri vseh svojih pomanjkljivostih je »Nepozabna pesem« eden pozitivnejših filmov ameriške produkcije in zasluži ogleđ.

L. Menasc.

Zadružniki so obiskali delavce

Pretekli petek so si zadružniki iz Komende pri Kamniku ogledali tovarno Iskra v Kranju. Podobnih izletov je organizirala Fronta za svetlo in jih je bo v naše tovarne težke industrije, kakor Litostroji, Železarna na Jesenicah, Iskra in druge.

Iz širokih polj in sončnih livad so se podali zadružniki na obisk v tovarno. Iz majhne vasi sredi zelenih gozdov so prišli v belo mesto Kranj, v veliko tovarno ob Savi. Iz socializma trdnjave na vasi, majhne zadruške, ki se razvija in raste, so prišli v močvirno socialistično trdnjavo v mestu, tovarno težke industrije, ki bije vsak dan silovito borbo za petletni plan.

Oba, kmet-zadružnik in delavec sta prijateljsko podala roke, kakor se godi. In delavec jih je popeljal po obrate in jim razložil vso proizvodnjo in jim pokazal stroje, ki delajo vse predmete. Kmetje so jih z velikim zanimanjem opazovali, da ne bi utihel usel njihovim očem. Delali niso ničesar, mislili pa: »No, ni slabo!« In delavec jim je pripovedoval še o težavah, ki so jih imeli in jim povedal o požitovnih, nesebičnih ljudeh, ki so ves čas korajžno premagovali te težave. Takole jim je govoril: »Po resoluciji so nam vzhodne države prenehale pošiljati važne dele za različne stroje, zlasti za kinoprojektorje. Preostali sta nam samo dve izbrani ali čakati in dopustiti, da gre plan k vragu, ali pa bomo sami naredili vse! Začeli smo delati s podzemnimi močmi, tudi noč in dan; po 40, 40 ali 50 ur skoraj nepretrgoma. Ko je takrat delodajca vprašal delavec: »Koliko časa že delate?«, mu je marsikdo odvrnil: »Od večera, predvčer jutraj.« Izdali smo odlok, da ne sme nihče delati toliko časa, pa ni nič pomagalo. In plan smo ob koncu leta celo presegli.«

Kmet je delavcu takole odvrnil: »No, dobi so vaši ljudje.«
Tri dolge ure so si ogledovali zadružniki tovarno in se so morali izpušiti skoraj polovico manj važnih obratov. Pa to, kar so videli, je bilo dovolj, da so ob slovesu dejali: »Se mnoge stroje naredite, še mnoge uspehov imete, pa tudi tistih velikih kinoprojektorjev kar se da dosti nam kaže, da bo še za naš zadružni dom. Jeseni, ko bomo pšenico želi in ko bo ajda cvetela, pa pridite k nam, da vam bomo še mi pokazali, kaj zmoremo.

In oba, delavec in zadružnik, sta si ponovno stisnili roke. Topot se ni sta stiskala, kdo bo močnejši, pač pa je krepki objem njunih dlani govoril: Močni smo, močni!
Kmet pa je pozneje še dejal: Res, močni in še močnejši bomo potli...
SKOZI TOVARNO
Ko so zadružniki hodili skozi tovarno, so jim vodje skupin razkazovali obrate in jih poučevali, kako delajo in kako napravijo posamezni stroji. Zanimivo je bilo gledati, kako prihajajo v stroje kolesa železa, se ničemer po-

dobni, odhajajo pa še dalje popolnoma in nazadnje iz izdelani predmeti.
»Glej, to imamo pa v našem zadružnem elektromotorju,« je dejal nekdo in pokazal na še neizgotovljen elektromagnet. Vodja skupine jim je še posebej pokazal, kako delajo elektromagnete. Ogledali so si tudi proces izdelave telefonov, zvočnih ojačevalcev, varilnic, kjer delajo samo z razbeljenim železom, vlivanje železa, lakiranje, cinjenje, bakrenje izdelkov itd.

»Kako pa kaj delavci?« je nekdo zopet vprašal vodnika.
»Vsi vidite, da se ljudje pri nas dobro počutijo. Tudi žensk imamo mnogo in naravnost ogromno napravijo. Kar vprašate jih in povedale vam bodo, kako so zadovoljne s svojim poslom. Vsakdo, najsi bo žena ali mladinec, ima priložnost, da se izuči in postane strokovnjak, veščak in tovarnik. In teh zelo potrebujemo.« Tako je pripovedoval vodnik skupini, ko so prispeli v oddelek za kinoprojektorje.
Dolga skupina kinoprojektorjev je stala ob steni in čakala, da jih še poslednji preizkujijo; veliki, skoraj za dva človeka in že popolnoma izdelani. Svetlo se je bleščala njihova bela lakirana polt in velika enooka glava. Za kinoprojektorje so se zadružniki najbolj zanimali. Trkali so jim po železnih oklepkih in prikrmavali z glavami.
Vodja skupine je nadaljeval: »Naši kinoprojektorji so izvršni. Glas imajo tako dober, kakor nikjer drugje. Najboljšim nemškimi projektorjem manjka še 1,8% do naravnega glasu. Našim pa je 0,3% do 0,5%. Včasih smo delali slabše, pa smo jih zboljšali. Kinoprojektorje pošiljamo tudi v zadruške domove...«

Ob koncu obiska so zadružnikom pokazali še pretizkusno kinodvorano.

kjer so gledali tudi film »Mladina grad.«

MALI TEKOCI TRAK

Tekeči trakl Rea, da so zadružniki že večkrat slišali o njem, tudi čitali trosmagnet. Vodja skupine jim je še posebej pokazal, kako delajo elektromagnete. Ogledali so si tudi proces izdelave telefonov, zvočnih ojačevalcev, varilnic, kjer delajo samo z razbeljenim železom, vlivanje železa, lakiranje, cinjenje, bakrenje izdelkov itd.

Tekeči trak elektrinih števecv! Zadružniki so si že prej ogledali, kako delajo stroji pokrove za števec in druge dele. Sedaj pa so prišli zadružniki v veliko delavnico, v kateri je bila mizica ob mizici in ob vsaki je sedelo mlado dekle in delalo, delalo. Na prvi mizi so bili samo posamezni izdelki, elektrina tuljava in še nekaj malega, pa vse skupaj ni bilo še ničemer podobno. Delavka je vse te predmete sestavila in oddala na sojedno mizo. Tam je naslednja delavka pritrčila še en del števca in oddala vse skupaj naprej. In tako je šlo naprej in naprej... V sredini so že preizkušali delovanje še neizgotovljenih števecv. Če so bili v redu, so šli naprej, sicer nazaj, odkoder so prišli. Nobene napake ni smelo biti. Dekle pri zadnji mizi pa je števec dokončno izgotvijala. V posebnem oddelku so bili števec že na polici, pripravljeni, da jih odpošljejo v tovarne, v mesta in vasi...
Kmetje-zadružniki so se z zadovoljstvom poslavljali od tovarne in delavcev. »Na svidenje v jeseni pri nas v zadruški.« »Čim več pridelajte in čim prej iz zadruge napravite tovarno — kmetijsko seveda,« so jim še naročili delavci.

P. V.

Pripravimo se za setev jarega lanu

Za jari lan potrebujemo čisto njivo, ki je bila prejšnje leto pognojena. Zelo dobro gnojilo pa je vjelezn kompost, ki ga je treba posuti enakomerno. V vseh krajih uspeva lan najbolj na lažjih zemljah, zlasti na nepremožnih peščenih ilovci ali na humozni ilovni peščenici z rahlo propustno spodnjo plastjo. V suhih krajih pa daje težka zemlja lepša vlakna in lepši pridelek. Zemlja s trajno in stoječo vlago pa nikakor ni za lan. Po možnosti naj bo njiva ravna in v zavetju, kajti močna suša, moča in hudi vetrovi kvajajo kakovost predlva.
Sedaj je čas, da se deloči njiva, na kateri bomo vsejali lan ter pripravijo seme za setev. Seme mora prijetno dišati; če ga mencamo v roki, ne sme imeti duha po plesnobi. Na razbeljeni železni plošči se zdrava zrna razpoščejo s precejšnjim pokom. Dobro laneno seme je zmerno jedrnat, zlato rumeno ali svetlokostanje barve, se svetli, pod prsti polji. Pod zobmi je osladnega okusa. Seme je kaljivo več et in trdi se celo, da je seme staro 2-5 let najbolj kaljivo. Jari lan se seje v naših

krajih v drugi polovici meseca marca do sredce aprila. V Prekmurju je domači pregovor, da je lan najlepši, če se seje stoti dan po novem letu. V Beli Krajini pa ga sejejo šele po Jurjevem (24. aprila). Ljudski pregovor nadalje pravi: »Če boš zgodaj lan sejal, boš mnogo dobrega lanu nabral.«

Lan pa nikakor ne prenaša setve v mokro zemljo in dokler se zemlja zgoraj ne osuši, ga ne sej. »Lan v mokro sejan, ne bo na vago dan.«

Dobrega čistega in kaljivega semena se porabi približno 180 kg na ha ali okrog polovico tega na oral, če je sejan z roko. Priporočamo pa seveda setev s sejalnikom, za kar se porabi 150 kg lanenega semena na ha. Razdalje naj bodo 10-15 cm. Laneno seme sme priti največ 4 cm globoko v zemljo. Pri ročni setvi spravimo seme v zemljo z enkratnim ali dvakratnim vlačjenjem.

Dober mesec imamo še časa, da si pripravimo potrebno seme, ga očistimo ter uredimo njivo, da bo ob času setve to delo opravljeno hitro in uspešno.

Kmetki praznik v Gornji Radgoni — mladinska predvolivna prireditev

V proseh socialističnega gospodarstva sektorja v radgonskem okraju bo jutri v Gornji Radgoni kmetki praznik, za katerega je dalj spodbudo mladina in so naposled tudi njeni aktivni zanj izvedli vse organizacijske delo. Pri tem so se najbolj izkazali aktivisti iz Podgorja, Crnc, Lutverc in Črešnjevca.

Kmetki praznik je važna priredilivna prireditev in je z njim v zvezi nad 30 mladinskih aktivov prevzelo razne naloge pri volivnih pripravah in agitaciji ter pri pospeševanju zadružništva. Mnogi mladinski aktivni bodo pomagali pri dograditvi zadružnih domov in je tako podgorški aktiv objubil, da bo z njegovo pomočjo zadružni dom zgrajen do 1. maja. Člani mladinskih aktivov se tudi priključajo za razne druge delovne akcije.

Na sporedu kmetkega praznika je kulturna prireditev v Domu kulture. Pri tej prireditvi bodo mladinski aktivisti tekmovali, po prireditvi pa bodo nagajeni in pohvaljeni najboljši delavci socialističnega gospodarstva sektorja iz okraja.

»Le po njem, saj je tudi tvoja last!«

V Ljubljani je malo telefonskih celic in še te pogosto niso v retju. Pa kar takoj poveljamo, da tega ni krivica morda pošta, temveč večinoma obiskovalci sami. Res pa je, da so telefoni v teh celicah tudi muhasti. Imamo take, ki sprejmejo denar, pa ti ne dajo zveze in tudi denarja ne nazaj. Če si kolikar spreten, se lahko prav kmalu znebiš vsega drobiža, tako da ga nimaš niti za tramvaj. Bolj redko se zgodi, da nenadno »obogateš«. Obesil si slusalko in skozi spodnjo odprtino se ti vsu je pet, šest dinarjev, med katerimi je večših tudi kak dvodinarski kovancec.

Te pomanjkljivosti se dajo odpraviti s pravočasnimi popravili, lahko pa se jim tudi sploh izognemo z večjo ozirnostjo pri telefoniranju. Na vratih celice je sicer napis (v kolikor še ni izbrisan) »Čuvaj aparaturo, ker je tudi tvoja last, vendar se zdi, da mnogi, posebno mladina, zelo radi obračajo smisel tega napisa, če: le po njem (to je po telefonu), saj je tudi tvoja last, s svojim pa lahko delaš, kar hočeš.«
S. F.

Ljudska fronta spitijske oblasti za šole in prosveto

Na plenarnem zborovanju Ljudske fronte za spitijsko oblast je bilo med drugim sklenjeno, da bodo organizacije Ljudske fronte v predvolivni dobi in tudi pozneje nudile čim večjo podporo šolstvu in prosveti. Oblastni ljudski odbor hoče letos zgraditi 109 novih šolskih poslopj in Ljudska fronta je prevzela nalogo, da bodo njene brigade zgradile od tega 95 novih šol. Za te in druge delovne akcije bo Ljudska fronta ustanovila letos 1450 lokalnih delovnih brigad, ki bodo imele blizu 180.000 članov in 158 posebnih delovnih brigad s 65.000 brigadniki. Za prosvetno delovanje med ljudstvom v vseh krajih oblasti ustanovljajo frontne organizacije tudi nove bralne skupine in marksistične krožke.

Nabirajmo lapuh

Te dni so se kot zlatorumeni plamenčki in ilovnatih tleh ob bregovih rek in potokov in vinogradih pojavile lapuhove cvetne glavice. Ker potrebujemo za izvoz velike količine lapuhovih cvetov, jih z vse vno nabirajmo.

Lapuh ali spobel je splošno znana zgodaj cvetoča trajnica. Nabiramo zlatorumene cvetne glavice brez peclja, ko se je rosa popolnoma posušila. Najbolje blago dobimo, ako nabiramo cvetne popke, ki preden se orično odpirati, sicer se glavice razsujejo in poteme. Posušimo jih skrbno in hitro na topli a ne prevroči peči ali tudi na soncu tako, da ohranijo lep, prirodno zlatorumeno barvo. Informacije daje GOSAD, Ljubljana, Prečna ul. 4.

- 1. a) Maribor-Celje-Ljubljana — vozi ob torkih in petkih z odhodom iz Maribora ob 7.00 uri; b) Ljubljana-Celje-Maribor — vozi ob sredah in sobotah z odhodom ob 9.00 uri iz Ljubljane.
- 2. a) Maribor-Ptuj-Vardolj-Zagreb — vozi ob sredah, odhod iz Maribora ob 7.00 uri; b) Zagreb-Vardolj-Ptuj-Maribor — vozi ob četkih, odhod iz Zagreba ob 10.00 uri.
- 3. a) Maribor-Radgona-Murska Sobota — vozi ob sredah, odhod iz Maribora ob 5.30; b) Murska Sobota-Ljutomer-Radgona-Maribor — vozi ob petkih, odhod iz Murske Sobote ob 6.00 uri.
- 4. Maribor-Dražgrad-Slovenjgradec — vozi ob sredah, odhod iz Maribora ob 4.30 uri iz Slovenjgradca ob 14.00 uri.
- 5. Maribor-Poljane-Mašperk-Rogatec-Mašperk-Ptuj-Maribor — vozi ob sredah z odhodom ob 5.30 uri iz Maribora ter ob 12.30 uri iz Rogatec.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke v teži od 10 kg navzgor. Katero pa morajo biti zavite in opremljene z dobro vidnimi naslovi pošiljatelja in prejemnika. Voznina se zaračunava ob predaji blaga za prevoz po tarifi prevoza kosovnega blaga s cestno — motornimi vozili SAP, ki jamči za izgubo ali škodo, v smislu tarife Natančnega navodila dajejo zahtevni končni postajni sprevodniki, kateri spremljajo tovorni avto in upravnika podjetja SAP Maribor, Trzaska cesta 41, telefon št. 24-40. — SAP — Maribor.

UMRLI

V žalosti sporočam, da je moj mož VLADIMIR STENBOČ-FERMOV v 84. letu starosti 18. febr. v Slov. Konjicah umrl. Vdova Stenboč-Eupreksija. Sporočamo da nas je po dolgi bolezni zapustil ljubljani mož, oče, stari oče ALOJZIJ PAULINIČ, uradniški prosvete v pokolu, Pogreb ob 27. febr. ob 16.15 hiše žalosti na pokopališču v Leskcu. Žaluječa: žena Marija sin Arnold, snaha in vnuki.

Učiteljska samopomoč, z o. i. v Ljubljani, naznanja, da je umrl v Metliki tovarš ENGELBERT GANGL, soustanovitelj učiteljske samopomoče, veliki prijatelj slovenskega učitelstva in mladine je dolga leta sodeloval pri vsaki akciji, ki je stremela po dobroti slovenskega šolstva in učitelstva. Njegovo delo in spomin nam nam ostane tudi za bodočnost svetel primer in spodbuda. Slava njegovemu spominu! Uprava učiteljske samopomoče.

Dne 18. februarja t. l. se je za montažo rotacijskih peči tovarne glince in aluminija v Strniču osnovala mladinska montažna brigada zakovkarjev, ki bi naj nosila ime enega izmed naših najbolj zaslužnih mož, kandidata za volitve v zvezno skupščino, španskega borca, predjubljenskega generalnega po-ročnika tov. Dušana Kvedra.

Uspehi sindikatov Vojvodine

Na plenarnem zborovanju pokrajstvskega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije za Vojvodino je bilo naglašeno, da je bil letošnji plan industrijske proizvodnje v pokrajini izpolnjen s 102,5%, in da so imela največ uspeha republika industrijska podjetja, med vsem industrijskim delavstvom pa kovinarji. V 10 mesecih lanskega leta je bilo razglašeno 14.340 udnarikov. Po brigadnem sistemu dela že nad 82% delavcev, medtem ko jih je delalo pred enim letom samo 66%. Pri borbi za večjo produktivnost dela se je izkazalo, da so v nekaterih podjetjih sicer skrbeli za večje delovne učinke, a so se premalo brigali za kakovost proizvodov. Vzrok tega je pomanjkanje prave vzajemnosti med sindikalnimi organizacijami ter med upravami in tehničnimi osebje pri nekaterih podjetjih.

Prejavite motorna in druga vozila

Od 1. marca do 30. aprila t. l. bodo okrajna (mestna) poverjenstva za notranje zadeve registrirala motorna vozila. Vozilje motornih vozil in odgovorno za vozniki; (soferski) kader opozarjamo zlasti na določbe čl. 2, 3 in 10 urebe o vozilskih motornih vozil (U. l. F. l. št. 24-1947) in toč. 1, 2 in 4 odredbe o prijavljanju vozilskih motornih vozil (U. l. F. l. št. 70-1948). Vsa motorna vozila, ki so nastala štavljenju ali spremembi voznikov, ki naj jih nemudoma prijavijo.
Takse za registracijo (krajice znašajo 10 din + 30 v kolkih (tar. št. 1 in 7 za kolesa);
V navedenem roku se mora registrirati vsako kolo, ki se bo lotos uporabljalo.
Državljanu prijavljeno koleso samo z izkaznico o kolesu na krajevno pristojni postaji NM. S seboj naj prinesejo takso za prijavo in registracijo (kolek za 10 din + 30 din) in v gotovini 10 din. Ako v takem roku ni bilo spremembe, bilo tako registrirano kolo se mora prijaviti na lanski prijavni prodano, zamenjano ali pa je drugje kakor jani itd. mora sedanjim lastnik javiti spremembo pri poverjenstvu, kjer je bilo lani prijavljeno in vložiti novo prijavo pri poverjenstvu, ki je letos pristojno za registracijo. Vsa nova prijavljena kolesa se mora prijaviti na pristojnem poverjenstvu in ne na postaji NM.
Prijave kolesa in tudi spremembe se izvrše v bodoče samo na enem prijavnem obrazcu.
Po 30. aprilu se ne sme uporabljati v javnem prometu nobeno neregistrirano kolo.
Kolo mora imeti predpisano spoznavno tablico.
Za vprezna vozila:
Vprezna vozila za javno uporabo bodo lastniki registrirali na poziv pristojnega poverjenstva. Takse za registracijo znašajo v kolkih 10 + 30 din. Davčnina je treba plačati v gotovini in sicer: 50 din za 4 kolesne vozove z vzmeti, 40 din za 4 kolesne vozove brez vzmeti ter 20 din za 2 kolesne vozove.
Vsa točnejša polomsila glede registracije dobite na krajevno pristojnih poverjenstvih, glede registracije koles pa tudi na postajah NM.

Postopek pri letošnji registraciji bo za motorna vozila naslednji:
Imetniki prijavijo vozila samo s prometno knjižico, v katero se bo vpisala prijava. Ob tej priliki se bo tudi določil datum tehniškega pregleda in registracije voznika.
K tehničnemu pregledu pripelje čista in uporabna vozila. Tehnični organi ne smejo dovoliti registracije obnovega vozila, ki ne bo varno za javni promet.
Registratske tablice morajo biti v redu in čitljive, če niso jih popravite sami. Zelo se zelo slabše zaprosite pri registraciji za nove. Tablice morajo biti plombrane za leto 1950.
K prijavi za promet sposobnih vozil prinesite kolek za 10 din + 30 + 100 (tar. št. 1, 7 in 45 Zof). Za registracijo se plačajo tudi davčnine (cestni sklad) za vsako kolo, kolikar št. 6-501429. O vsiki davčnine za vsako vozilo in načinu plačanja se zanimajte pri poverjenstvu, kjer dobite tudi čekovne polovice. Odreček čekovne polovice predložite pri registraciji, ker se bo hranil v prijavi vozila. Vpis registracije za leto 1950 je obenem tudi potrdilo o plačani davčnini za vsako vozilo.
Za voznike motornih vozil:
Istosčasno s prijavo motornih vozil se morajo prijaviti vozniki, ki dobita vozila vozila. In registrirati svojo vozniško knjižico. Vsa poklicni vozniki mora nevesti v proučni za registracijo knjižico, katero vozilo je prijavljen, kar mora biti tudi vpisano na prijavi do-

NAŠE NAROCNIKE

opozarjamo na položnice, ki smo jih danes priložili dnevniku. Obenem prcsimo naj vplačajo naročnino najkasneje do 4. marca po možnosti za nadaljnje tri mesece.

Umri nam je naš nepozabni mož, oče, brat, stric in tati FRANCI MRZLIČ KAR. Pogreb bo torek 28. febr. ob 15 iz Jozefove mrliške vežice na pokopališče. Žaluječa žena, sin in ostalo sorodstvo. 797-I

Zapustil nas je naš dragi oče in ded ENGELBERT GANGL, vsi želimo nazdraviti v pok. Na zadnji poti ga sprejemo 28. februarja ob 14 izpred domače hiše na pokopališču pri Sv. Roku v Metliki. — Metlika, Ljubljana, Kranj, 28. febr. 1950. Žaluječi: Janica, hči; Marija, vnuki; hči; sestra; sestra; rodbina Pehančeva, Sirkova, Turška. Umri je naš ljubi mož, oče, dedek in brat FRAN REKAR, predsednik državnega sodišča v p. v. 84. letu starosti. Pogreb bo 28. februarja ob 16 iz kapele sv. Nikolaja na Zalah. — Ivanka Rekar roj. Bračič, žena; Vera Ahočič, prof. Ciril Rekar, Mara Suklje in Anica Zajc, otroci; Ernestina Holmar, sestra; vnuki in ostalo sorodstvo. 797-I

Umrija je FRANCISKA SVETLIČ roj. OPEKA, vdova po učitelju v 72. letu starosti. Pogreb pokolnice bo v torek 28. febr. ob 11. iz hiše žalosti št. 1 v Smartnu v Tuhinju na farno pokopališče v Smartnu. Žaluječi: hči Anica, brata, sestra in ostalo sorodstvo. Smartno v Tuhinju, Vrhnika, Ljubljana, Krka pri Stični, Wantegan. 797-I

ZAHVALE

Ob izgubi našega dragega LEONA STRAVSA, delovnice v Železarni Jesenje, izrekamo vsem našo srčno zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni tov. dr. primariju Brandstetterju, sindikalnim kolegom, sindikalni godbi Jesenje, darovalcem vncv in vsem, ki so spremlili pokopnika na njegovi zadnji poti. — Zena Tončka Stravs za vso sorodstvo. 779-I

Vsem, ki ste se udeležili pogrebnega in nepozabne matere NEŽE POGACNIK in vsem, ki ste se na kakr. šenkoli nečin spomnili, se prav iskreno zahvaljujemo. Spoštovanje, ki ste ga izkazali vsi, nam je v veliki to, lažbo. — Žaluječa snova, hčeri in ostalo sorodstvo. — Kamna gorica. 779-I

Vsem, ki ste našo ljubo nepozabno mamo spremlili na zadnji poti in součestvovali iz nam se najprijetneje zahvaljujemo. — Ljubljana, 23. februarja 1950. — Sezun-Dejak. 747-I

Vsem, ki ste se spomnili ob smrti našega očeta FRANCA SMOLEJA in ki se ga spremlili na zadnji poti, se najiskrenejše zahvaljujemo. — Fanič, roj. Mira Smolec in ostalo sorodstvo. — Vižmarje, 28. februarja 1950. 791-I

DNEVNE VESTI

- KOLENDAR**
Ponedeljek, 27. februarja: Gabriel, Leander.
Torek, 28. februarja: Roman.
- SPOMINSKI ONEVI**
27. II. 1275. — Rudolf I. je izročil Kranjsko in Korosko vojvodi Filipu.
27. II. 1788. — Rojen v Zagorici pri Bledeški dolini, filolog, pisatelj uspešnih knjižic: K. J. Kerker.
27. II. 1845. — Rojen filozof Vilhelm K. Reinhold, ki je odkril rentgenske žarke.
27. II. 1880. — Izročena prometa železniška proga čez prelaz St. Gotthard v Šviciji, ki veže severno in južno Evropo.
27. II. 1895. — Ustanovljen občini zbor Slovencev na plininskega društva v Ljubljani. Predhodniki SPD so bili »Nipar« in »Ljubljanski mladinski klub«, zbrani v plininskem klubu, s pino v klubskem znaku.
27. II. 1905. — Podpisan zakon u ustanovitvi beogradske univerze.
27. II. 1906. — Umri ruski fiziolog Ivan Petrovič Pavlov.
27. II. 1939. — Umrla Nadežda Konstantinovna Krupskaja, življenjska družica V. I. Lenina. Bila je ljudski komisar za prosveto, rojena l. 1869.
- DEŽURNA LEKARNA**
Centralna lekarna Trnovo, Trg Franca Prešerna 5. ***

V smislu odredbe o postopku pri določanju ožje lokalne (Dr. list F. l. št. 24-1949) in v skladu s postopkom, da se predložijo zahteve za določitev ožje lokalne s predpisanimi podatki pristojnim komisijam. Ministrstvo za komunale zadeve LRS.

PETNIKI Ljubljana obvešča vse stadijalce, ki imajo planirane dopuste v letnem izračunu vse investicije, da predložijo v poslovalnici Ljubljani zahtevni pravčasno izjavitve hotelskih nastanov. 529-N

Klub ljubiteljev jazbečarjev in terjerjev ima svoj občini zbor danes, 27. febr. ob 19.30 v gostinjski Borštnikov hram v Ljubljani. Borštnikov trg 2.

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA

V petek 3. marca ob 20. v Mali filharmoniji; dvorani: dr. Gorazd Kušelj; Spoštovanje mednarodnih pogodb. Vabljeni!

KONCERTI

Danes ob 20 bo v Filharmoniji koncert violinske virtuozke Nade Jevdjenkovic. Program: 1. Klavirni po beograjska pianistica Stanica Botorič, Izvajali hoste tri sonate: Brahmsa, Marinkoviča in Strassna. Na koncert domačih umetelne vabimo. Vstopnice v Knjižarni muzikalij koncert je za abonma. 326-N

KINO

LJUBLJANA UNION: ameriški barvani glasbeni film: »Nepozabna pesem.«
15.17.19 in 21. Planica. Predstava ob 17.30. — Nemški film: »Rudnik Jutrarnja zarja.«
Kurentovanje. Predstava ob 17.30. — Kurentovanje. Čiški film: »Slutnja.«
Nov film: Predstava ob 20. uri. LITOSTROJ: jugoslovanski film »ZGODOBA o tvorilci, bosanski mesečnik 20.
MARIBOR PARTIZAN: ameriški film: »Kako zelena je bila moja dolina.« bosanski mesečnik 22. UDARNIK: ameriški film: »Terzan zmagovalce.« Razbilni klevet.

RADIO

14.00 Koncert flavistita Borisa Campe, pri klavirju Pavel Sivice; 14.35 Ljudska univerza. — Dr. Brezovnik: Zdravstvo v minulem polstoletju; 14.45 Koncert sopranistke Manje Mlejnik, pri klavirju Maša Bohinec; 15.10-15.30 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Bojan Adamič; 15.30 Otroške pesmi; 18.10 Mali leksikon za pionirje; 18.30 Hrvatski umetniški pred mikrofonom (Prenos iz Zagreba); 19.15 Igra Stojan Stenovlić s svojo kapelo; 19.45 Henri Raband; Nočni sprevod; 20.00 Mladinska oddaja: Zborovanje zadruške mladine poljskega okraja v Slovenski Bistrici — Mladina v trboveljskem okraju; Prvi obisk volitev; 20.20 Poje mešni zbor SKUD »Oton Zupanec«; 20.40 Pisan koncertni spored; 22.15 Nočni koncert: Iz slovenske simfonične glasbe; 23.35 Zaključek oddaje.

SPORED ZA TOREK
Porodila ob 16.15, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00, 22.00 in 23.30; 7.00 Jutrarnja telovadba. 6.00 Budnice; 6.40 Slovenska narodna pesmi; 17.40-8.00 Lahek jutranji spored; 10.30 Solska ura za osnovne šole; Prvi obisk pomladi; 12.00 Veder opoldanski spored; 12.40 Pester koncert — vmes ob 13.30-13.40 Gospodarska reportaža; Reportaža z zboru Krasne; 14.00 Skladbe Judin; nastopniki avtorjev igra orkester Rada Ljubljana; 14.30 Iz glasbenega življenja; 14.40 Slovenske umetne in narodne pesmi poje Slovenski sindikalni kvintet; 15.10 Paul Dukas; La Peri; 15.30 Koncert violinsti Gusta Capponella, pri klavirju Pavel Sivice; 16.00 Solska ura; 16.00 osnove; 16.15 Mali ansambel Radio Ljubljana; 18.30 Radio o filmu: Jugoslovanski umetniški film »Zgodba o tovarni in se nekat o naših umetniških filmih; 18.45 Franz Liszt: Preludiji; 19.15 Uganite, kaj igra; 20.00 Jules Massenet: »Werther«; opera v 4 delih; 22.15 Zabaven nočni spored; 23.35 Zaključek oddaje.

PRESKRBA

DELITEV ŽIVILSKIH NAKAZNIO ZA MESEC MAREC
podjetjem, uradom in ustanovam zveznega in republiškega značaja za MLO Ljubljana
Narodna banka F. l. R., podr. Ljubljana mesto bo delila živilske nakaznice za mesec marec zgoraj omejenim podjetjem v ponedeljek 27. februarja ob 14. do 18. popoldne in sicer za RLO, pri podružnici 601 na Miklošičevi cesti za vse ostale RLO pa pri podružnici 601.
Nakaznice za službena potovanja za mesec marec se bodo delila v dnevi 1, 2 in 3 marca za vse RLO pri podružnici 601 Ljubljana mesto. Ponovno opozarjamo vse prizadete, da se delilo nakaznic delovni ljudje celih 20 dni ali pa več dni brez nakaznic, bodo kršitelji ključani na odgovornost, zato naj se referenti za potrebiške nakaznice že ob prijliki predložijo zahteve na RLO informirajo, kateri dan lahko dvignete potrebiške nakaznice. — Narodna banka F. l. R. podružnica 601 Ljubljana mesto.

OBVESTILA

KUHARSKI TEČAJ NA BLEDU
Vsa tečajniki, ki so dobili obvestilo, da se naj 28. februarja 1950 v pisarni vodstva tečaja na Bledu hotel »Jezerce«. Prinesiti morajo s seboj odjavnico o blivanju in živilsko karto za mesec marec, odnosno potrdilo, da niso prejeli živilske nakaznice za mesec marec. Vsi tečajniki, ki so se službenim razlogom, morajo hrati prinesiti s seboj dovoljenje podjetja, oziroma ustanove, da jim dovoljuje posejati kuharskega tečaja. Brez tega potrdila bodo vsi zavrnjeni. Kdor še ni poslal prošnje, se lahko javi 28. februarja na Bledu. S seboj mora prinesiti vse zahtevne dokumente. Redni pouk prične 1. marca 1950. Komitee za turizem in gostinstvo pri vladi LRS. 763-I

OMEJITEV PREVOZA Z MESEČNIMI VOZOVNICAMI

Mesečne vozovnice bodo za mesec marec izdale poslovalnice podjetij Slovenija avtopromet SAP-Celje in Ljubljana v torek 28. febr., in v sredo, 1. marca. Ker so vozila prebranjena, moramo te polne mesečne vozovnice, ki je oblastveno omejena za vsako vozilo. Poslovalnice podjetij

Pred 8. marcem Jasli so lepe, a žene se premalo zanimajo zanje

Jasli mariborske tekstilne tovarne so največje v Sloveniji.

»70 otrok.« pripoveduje simpatična upravnica, sto je kar preveč. Poleg ostalega osebja imamo 16 otroških negovalk in praktičank, ki delajo v dveh izmenah. Na vsako pride 12 do 15 otrok. Seveda, vsak obiskovalec vidi naše otroke umite in čiste, po sobah pospravljeno in skrajno snažno, pa si misli, zakaj neki toliko delovnih moči? Toda nihče — razen mater seveda — ne verjame, koliko je opravka z malčki. Pomislite samo to — če hočem govoriti o požrtvovalnosti našega

kot otroci, ki jih imajo matere doma.

Pod zdravniškim nadzorom imajo otroke znani »jaselski« zdravnik dr. Burmicki. Rad ima svoje varovance in to je menda že bolj zdravja, če komu od malčkov kaj ni prav. Gotovo tudi skrb nekaterih negovalk veljajo pripomre, da se otroci dobro razvijajo. Berta Jagodičeva je dobra mamica, ki se ob vsaki priliki ukvarja z malčki. Pa tudi tov. Mlakarjeva ima kljub preobremenjenosti vedno prijaz-

sikatera nevihta... Treba je bilo premagati nezaupanje mater, poiskati in vzgojiti stotokratno osebo. To niso bile enostavne stvari.

»In še sedaj imamo velike preglednice n. pr. s perilom. Nimamo pralne-galnice stroja in naših 5 peric se muči vsak dan od zore do mraka. V zimskih mesecih nimamo kje sušiti perila. Zadržuje smo pretaknili vso tovarno, pa nismo našli primerne kote. Tudi kurjavnica po pečeh da ogromno dela.

A sedaj ne mislimo več toliko na težave. Pred tednom dni smo namreč dobili sporočilo, da bomo gradili nove jasli. Letos bodo že pod streho.

So pa še druge stvari, ki jih novogradnja ne bo spremenila. Predvsem to, da imamo premalo stikov z materami. Sicer imamo svet jasli, a ta se sestane le takrat, če se v jaslih kaj pripeti ali če otroci kaj posebnega potrebujejo. Drugače pa ne vemo, kako je oskrbovan otrok takrat, ko ga mati vzame domov. Le preprosto se se dogaja, da nam matere prinašajo otroke umazane, zavite v umazano perilo. Nekatero so dovezne za snago potem, ko jo vidijo tu, drugim pa ne pomaga ne lepa ne grda.

V jaslih sem videl veliko skrbi, požrtvovalnega dela in čista odgovornosti. Nasprotno pa na sindikatu tovarne same. Med tem ko se je uprava tovarne zelo trudila, da je dobila kredit za nove jasli, pa na sindikatu niti vedeli niso o tem. Mislija sem si, da bodo žene vsaj za 8. marec prevzele kakšno obveznost za nove jasli ali da bi se morda udeležile tečajev za nego otrok, za higieno in podobno. No, da, na praznik sam bo proslava in nekaj najboljših mater bodo že nagradili. To je bilo vse, kar sem zvedela od sindikalne funkcionarke v tovarni, v kateri dela nad 400 mater. M.

Lučka (Foto: Marija Krisper)

osebje — da smo bili lani prosti vsi skupaj samo prvega maja! Seveda naš trud nam prinaša tudi veselje!

Gledam malo cvetki, ki jo je mama prehitro odstavila, tako da je prišla iz bolnišnice v jasli. Revije je bilo tako sluhajano, da je koža dobesedno visela na kosteh. Obraz ji je bil stari-kav in naguban, tako da so jo negovalke krstile za »starko žimo«... Danes ima punčka 6 mesecev. Ne pozna se ji, da je kdaj visela med življenjem in smrtjo. Zadovoljno se igra z nožicami in je okrogla kot drugi otroci.

Otroci, ki jih matere doje, so seveda mnogo lažji. Tako je mali Džordže, ki je v jaslih od svojih 6 tednov starosti, z desetimi meseci pravcati debluhar.

Z lidijo imajo skrbi. Mati je na pravilno hranila. Ze pri 3 mesecih ji je dajala več obrokov grisa. Otrok se bo le s težavo popravil.

V tretji sobi, kjer se otroci učijo stati, je bolj živahno. Osem in pol mesecev stara Tatjana se poganja s posteljico po sobi. Nič ne bi mislili, da je v tem telescu toliko moči in neugnanosti. Peter pospravlja svojo posteljico, drugi se pa povečini zabavajo s tem, da hočejo na vsak način razdreti lesena ograjda postelje.

Četrta soba je mnogo premajhna, za drobiž, ki je moško usmerja svoje prve korake. Zdi se ti, da se bodo kar pohodili med seboj. Toda »medvedkio so že okrenili in se za svojo starost sretno izogibljajo drug drugega.

V spodnjih prostorih so »starejšie otroci. V prvi sobi znajo sami jesti, igrače polomiti prvi dan in tudi na steklene posodice, zaprte v klopice ob steni, so se povsem privdali. V drugi sobi našdes je majhen did. Te otroke jemljejo matere vsak dan domov, ker jih v jaslih nimajo kje prenočevati. Težko je za tiste matere, ki stanujejo daleč in nimajo vozilcov, otrokom pa teki vsakdanji sprehodi prav nič ne škodujejo.

Med otroci v tej zadnji sobi je tudi mali Vlado. Upravnica ponosno pokaže na rdečelicega in deblušnega fantka. »Ta je zrasel pri nas. 6 tednov je bil star, ko je prišel k nam, sedaj pa ima že dve leti... Zanimivo je, da se materi ni prav nič odtujil. Nasprotno, mislim, da ji izkazuje več ljubezni

no besedo za vsakega izmed njej po-verjenih otrok.

Vse pa ni tako lepo kot v pravljici. Jasli grede že v tretje leto svojega obstoja in v tem času je šla mimo mar-

NOVICE in zanimivosti

Predlog za spremembo koledarja

Pred kratkim je delegacija Republike Panama poslala tajništvo Organizacije Združenih narodov predlog za spremembo sedanjega koledarja. V glavnih obrisih je to isti predlog, ki je bil svoje čase predložen in pozabjen v arhivih Društva narodov. Panamska delegacija predlaga, naj bi vse države sprejele splošni koledar, ki bi bil vsako leto isti: vsako četrtletje naj bi se začelo z nedeljo, velikonočni prazniki pa naj bi dobili stalen datum. Leto bi se začelo s 1. januarjem in bi imelo 12 mesecev kot doslej.

To prav za prav ni nobena bistvena sprememba. Novi časi zahtevajo koledar novega stila, kakor piše D. Arkhazij v »New York Herald Tribune«. Od 16. stoletja, ko je papež Gregor XIII. popravil nekdanji julijanski koledar, ki ga je uzakonil Julij Cezar 46. leta pred našim štetjem, se je v večini dežel uveljavil »gregorijanski koledar. L. 1917 je tudi v Rusiji uradno zmagal »gregorijanski koledar, čeprav upošteva pravoslavna cerkev še vedno staro — Cezarjevo štetje.

Od Gregorjeve reforme do danes pa je preteklo precej časa in razmere so se bistveno spremenile. Ritem moderne delavnosti, dvig proizvodnje in način človeškega dela se ne more več strinjati z oblikami starega mišljenja. To zahteva, da se tudi koledar spremeni tako, da bo osredotočena pozornost na enotno računanje časa, ki more biti bolj natančno kot doslej.

Predvsem je to važno za mesečne statistike, ki jih sedaj ni mogoče primerjati, ker meseci nimajo enakega števila dni. Sprememba, ki bi pomenila sedanje štetje časa, bi koristila gospodarstvu, zmanjšala bi napore in delo uslužbencev.

Na teh načelih sloni naslednji predlog, ki je bil znan že pred drugo svetovno vojno:

Z vsega sveta

Sonočno leto ima 52 tednov in še 1 dan v navadnem letu, 2 dni pa v prestopnem letu. Teh 52 tednov je mogoče razdeliti na 13 enakih mesecev s 4 tedni, tako da bi vsak mesec štel 28 dni. Vsak teden, vsak mesec in vsako leto bi se začelo s ponedeljkom in končalo z nedeljo.

Prvi dan v letu bi ne imel številke in bi ne bil dan v tednu, kajti imenoval bi se »Dan Novega leta«. Drugi dodatni dan v prestopnem letu bi prav tako ne imel številke ali imena v tednu, marveč naj bi se imenoval »svetili dan«, ki naj bi ga država izkoristila za svoje namene. V tem koledarju bi vsaka država ali veroizpoved določila izredne praznične dneve. Predlagajo, naj bi bil »Dan Novega leta« 21. marca, ko se začne astronomsko pomlad. Tako je izgledal tudi starodavni perzijski koledar, ki so ga Rimljani popačili. Trinajsti mesec naj bi tekel od 22. marca do 18. aprila.

Padžnje ameriške zaloge surove nafte. Zaloge surove nafte v ZDA je v manj kot dveh mesecih že osemkrat padla. Po poročilu ameriškega rudarskega urada so se vse zaloge surove nafte v ZDA v tednu, ki se je končal 11. februarja, zmanjšale za nadaljnjih 2.667.000 sodov. Od tega se je zaloge domače surove nafte zmanjšala za 1.702.000 na 238.758.000 sodov, zaloge tuje nafte pa za 965.000 na 6.692.000 sodov.

Skoraj polovica turških otrok ne hodi v šolo. Turški minister za prosveto je izjavil v parlamentu, ko so razpravljali o proračunu ministrstva za prosveto, da več kot 40% otroškega šolskega naraščaja v Turčiji ne obiskuje nobenih šol. Po uradnih turških podatkih se je zmanjšalo število učencev srednjih šol za 20.000 v primeri z letom 1941.

SLOVENSKI NOGOMET JE NA POTI NAPREDKA

Preteklo soboto in nedeljo je bila v Ljubljani druga redna letna skupščina Nogometne zveze Slovenije. V imenu oblozega predsednika tov. Daniela Lepina je podal poročilo o delu v preteklem letu sekretar tov. Bajcar. Poudaril je, da ima zveza več kot 3000 registriranih igralcev in da je presegla plan novih igralcev za 70%. V večini društev se je disciplinirano obudilo po-pravila, kakor tudi ideološka vzgoja. Slovenski nogomet je na poti napredka in uspehov.

V zelo živahni in plodni razpravi je sodelovala večina delegatov ter dajala konkretne predloge za rešitev raznih problemov slovenskega nogometa.

Za novega predsednika je izvoljen tov. Martin Greif minister za delo, za I. podpredsednika tov. Daniel Lepin, direktor železnice, za II. podpred-

sednika tov. Franc Sitar, podpredsednik MLO in za III. podpredsednika tov. Drenik, major Narodne milice. Za sekretarja je izvoljen tov. Bajcar, a za drugega tov. Weisbacher. Poleg njih je izvoljenih še 10 članov izvršnega odbora.

Skupščina je sklenila, da bo imela slovenska liga 14 članov, mladinska pa 12. Člani republiške lige so: Rudar, Branik, Nafta, Železnica (Maribor), Korotan, Sobota, Železnica (Gorica), Krim, Koper, Proletarec, Miličnik, Gregorič, Klavdijar in Drava. Če se Rudar plasira v tretjo zvezno ligo, bo 14. predstavnik v ligi Odred II. V mladinski ligi bodo sodelovali Rudar, Železnica (Lj.), Korotan, Železnica (Mrb.), Sobota, Odred, Slovan, Kamnik, Koper, Klavdijar, Branik ter zmagovalec kvalifikacijskih tekem.

zalo pričakovane igre. Slavna napadala na petarica Mihajlovič, Pajević, Valok, Bovek in Senčar ni kdo ve kaj resno ogražala Odredova vrata in bi ob večji prirebnosti domače obrambe ne bila trikrat uspešna. Gole za Partizana sta dal Senčar 2 in Valok 1. Odred pa je prvi uspešno beležil Favletti.

Tekmo je dobro sodil Macoratti iz Ljubljane. V predtekmi za zimski pokal Slovenije sta igrala drugo moštvo Odreda in Proletarec iz Zagorja. Zmagal je Odred z rezultatom 6:2 (2:1).

KRIM : KVARNER 3:0 (2:0)

Na igrišču Krima v Ljubljani je bila včeraj dopolne prijateljska nogometna tekma med domačim Krimom in kombiniranim moštvom Kvarnerja z Reke. Potek tekme je močno oviral blatni teren, na katerem so se boljše znašli domačini, ki so igrali zelo po-žrtvovalno in borbeno. Medtem ko je bila igra v prvem polčasu v glavnem izenačena, so po odmoru rahlo prevladovali gostje, vendar je moštvo Krimitik pred koncem tekme dalo še en gol, Velika pozrtvovalnost vratarja Sloveca je Krimu precej pripomogla k tako učinkoviti zmagi Gole so dali Bunc dva in Nagode. Pred nekaj tedni gledalci je sodil Perko iz Ljubljane.

Partizan : Odred 3 : 2

Nogometaši Odreda so v včerajšnji prijateljski tekmi z državnim prvakom Partizanom pokazali, da so se na državno prvenstveno tekmovalno dobro pripravili. Tesna zmagavost je velik uspeh za slovenskega predstavnika, kajti upoštevati moramo, da je Partizan igral v najmočnejši postavi. Odred je nudi lep in povezano igranje in bi gledalci na igrišču lahko dosegel tudi zmago.

Za tekmo je bilo med našim športnim občinstvom ogromno zanimanje. Na stadionu ob Tyrševi cesti se je zbralo okoli 10.000 gledalcev. Ob pogledu na blatni teren je malokdo verjel, da bo moštvo Odreda vzdržalo do konca, saj je znano, da se nasprotnik poleg velikega tehničnega znanja odlikuje tudi po telesni vzdržljivosti. Toda domači igralci so presenetili. Kljub vodstvu Partizana 3:1 v drugem polčasu, so Ljubljancani zaigrali še z ve-

čjo voljo in požrtvovalnostjo, pri čemer so v zadnjih 20 minutah imeli več ugodnih priložnosti za gol. Lepe kombinacijske poteze so navdušile številne igralce, vendar sta sebičnost in počasnost nekaterih igralcev v odločilnih trenutkih onemogočili, da bi Odred izrazil svojo prednost tudi v rezultatu.

Moštvo državnega prvaka ni poka-

Zmaga Sarajeva v Belgiji

Sarajevo : Olympique 5:3 (3:2)

Preteklo soboto je nogometno moštvo »Sarajeva« odigralo svojo prvo tekmo na turneji po Belgiji in po odlični igri premagalo četrtoplasirano društvo belgijske nacionalne lige »Olympique Charleroi« 5:3. Tekme se je klub de-žju udeležilo 10.000 gledalcev.

Občinstvo je bilo navdušeno nad igro Jugoslovnanov in je z dolgotrajnim piskanjem dalo vse priznanje igralcem »Sarajeva«.

Tekma je bila zelo zanimiva, ker so se situacije vrstile zdaj pred enim, zdaj pred drugim vrati. »Sarajevo« je bilo terensko v premoči in je nadkri-lilo svojega nasprotnika v odlični igri z glavjo. Prvi gol je podel v 15. minuti prvega polčasa v korist »Sarajeva«. Med 26 in 28. minuto se je rezultat trikrat menjal. Najprej je levi krilec domačih izenačil, nato je levo krilo »Sarajeva« zvisalo rezultat na 2:1. V 28. minuti pa je levi krilec domačih vno-vice izenačil na 2:2. Rezultat prvega polčasa je postavil Svraka v 40. minuti. V drugem polčasu so Sarajevčani igrali še bolje in so se nevarne situacije pred vrati domačih vrstile druga za drugo. V 28. in 29. minuti sta Lovrič II. in Lovrič I. dosegla po en gol. Končni rezultat je bil postavljen v 38. minuti od leve zveze domačih.

Tekmo je odlično sodil Le Scare, ki

je izjavil, da mu je bilo sojenje olaj-sano, ker sta moštvi igrali zelo fair. Moštvo »Sarajeva« ne zaostaja za vo-jnini jugoslovanskimi moštvi, ki so doslej igrala v Belgiji.

HRVATSKA : SRBIJA

4:1 (1:1)

Velik nogometni dogodek je bila včeraj tekma med reprezentancama Hrvatske in Srbije v Zagrebu. Na stadionu v Maksimuru se je zbralo okoli 30.000 gledalcev, ki so toplo pozdravili nepričakovano visoko zmago domačega moštva 4:1 (1:1).

Moštvo Hrvatske je bilo posebno v drugem polčasu boljši nasprotnik. Ugajala je zlasti povezana igra napadnih vrste, ki je s pogostimi prodori nevarno ogrožala nasprotnikovo vrata. Med najboljšimi je bil Cimermančič na desnem krilu, ki ima poleg Radovnikovića največ zasluga za učinkovito zmago.

Gole so dali: Cimermančič dva, ter Vukas in Rupnik po enega za Hrva-tsko, ter Paifi za Srbijo. Sodil je Mika Popović iz Beograda.

DRŽAVNO PRVENSTVO V SMUCANJU

Slavko in Darinka Lukane

prvaka v slalomu

V soboto se je pričelo na Jahorini tekmovalje za prvenstvo FLRJ v alpskih disciplinah za člane in članice. Tekme bodo trajale tri dni in sodelujejo na njih najboljši smučarji in smučarke Slovenije, Hrvatske, Srbije, Makedonije, Bosne in Hercegovine, ČDA »Partizana« in Centralnega doma Narodne milice.

Prvi dan so bile tekme v slalomu. Proga za člane je bila 300 m dolga z višinsko razliko okrog 250 m in je imela 47 vrat. Nastopilo je 66 tekmovalcev. Zmagal je Slavko Lukane (Ljubljana-Tržič). Najmočnejšega nasprotnika je imel v Janku Štefetu, ki je vozil odlično, čeprav je imel poško-dovane roke.

Rezultati so naslednji: 1. Slavko Lukane (Ljubljana - Tržič) s časom 2:19,6; 2. Janko Štefe (Ljubljana) 2:26,3; 3. Marijan Čerč (Gregorčič) 2:32,6; 4. Marijan Magušar (»Partizana«) 2:32,7; 5. Damjan Hladnik (»Enotnost« - Ljubljana) 2:34,9; 6. Jože Bertonec (»Partizana«) 2:35,2; 7. Ciril Praček (»Gregorčič«) 2:36,3. Najboljši tekmovalce Hrvatske Markulin je zasedel 18. mesto, Bosne in Hercegovine — Potkubovšek 28, Srbije Senčar 32, in Makedonije — Ramadan 41. mesto.

Članice so tekmovalne na 300 metrov dolgi progi z višinsko razliko 130 m. Na progi je bilo 35 vrat. Sodelovalo je 24 tekmovalk. Zmagala je Darinka Lukane.

PAZITE NA PLAZOVE!

Gorska reševalna služba Slovenije opozarja smučarje, planince in alpiniste ter vodje smučarskih tečajev, da je nevarnost plazov v gorah zelo velika. Posebno je pričakovati plazove na južnih pobočjih in v severnih snežnih. Velike količine novozapadlega snega in močna odjuga povzročajo plazove na vsaki strmini, ki presega 20 stopinj.

Tehnični rezultati: 1. Darinka Lukane (Ljubljana) s časom 2:09,7; 2. Veda Katnik (»Gregorčič«) 2:14,9; 3. Bada Adamič (»Enotnost«) 2:20,8; 4. Sta-za Černič (»Železnica« - Ljubljana) 2:43,6; 5. Silva Pohar (»Gregorčič«) 2:45,2. Najboljša tekmovalka Hrvatske — Jesinova se je plasirala na 14. mesto, Srbije — Zlatkovec na 17. mestu, in Makedonije Gligorova na 21. mestu.

Med mladinci sta zmagala Andrijašič in Torkarjeva

V Kranjski gori se je v soboto po-poldne začel drugi del državnega mladinskega prvenstva v smučanju. 28 mladincev in 8 mladnic je tekmovalo v smuku. Proga je bila speljana tpo-d Bukovnika v dolžini 1400 m, z višinsko razliko 300 m in je bila zaradi zmrznjenega snega izredno težka. Zaprtevala je od tekmovalcev mnogo tehnične znanja, pri čemer se je odlikoval Jože Kilar II. z jeseničkim vrata, ki je pokazal izredno nadarjenost in je splo-l, ki ga je doletela v zgornjem delu proge, je preprečila, da ni zasedel prvo mesto.

Mladince so vozile zelo previdno, vendar je bilo kljub temu mnogo pad-cev. Pokazalo se je, da jim manjka treninga. Rezultati so bili naslednji:

Mladinci: 1. Andrijašič Jože (Slov.) 1:11 min; 2. Kadrnica (Hrvatska) 1:33; 3. Kilar II. (Slov.) 1:34,2; 4. Mordič (Hrvatska) 1:35; 5. Razgoršek (Slov.) 1:40,3; 6. in 7. Sober in Gogala (Slov.) 1:40;

mladinke: 1. Torkarjeva (Sl.) 1:58,2; 2. Mantulia (BiH) 2:27; 3. Kajfež (Sr.) 2:30,3; 4. Pavlič (BiH) 2:49; 5. Sumi (Slov.) 3:02,3.

Včeraj bi moralo biti tekmovalje v slalomu, ki pa je bilo zaradi močnega naliva preloženo na današnji dan, med-tem ko bodo smučarski skoki v nede-ljo.

Ureja uredniški odbor Odgovorni urednik Cene Kranjc. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 55-22 do 55-25, telefon uprave na ljubljanske naročnike 32-36, za naročnike izven Ljubljane 33-32, telefon oglašnega oddelka štov. 33-96. Tekoči račun pri Narodni banki Ljubljana 6.90601-1. Tiskarna »Slovenskega poročevalca«. — Poština plačana v gotovini.

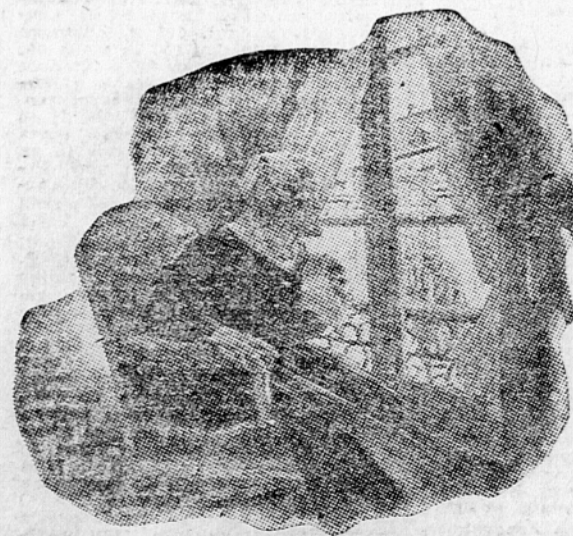
Athnouse Dauidet

TARTARIN

Novi čini V PLANINAH

taraskonskega junaka ROMAN

Tak je bil pogled na mesto tisto jutro, dasi ni bil ne praznik ne nedelja; trgovinice so bile zaprte, hiše mrtve, trge in tržišča od tisine in samote kar večji. »Vasta

silentno, pravi Tacit, ko opisuje Rim ob pogrebu Germanika in ta označba zalujočega Rima se je prilagala tem

1. Neizmerna tšina.
2. Vzdevek brata rimskega cesarja Tiberija (Nero Claudius Drusus, * 15 pr. n. š.) zaradi njegovih vojniših pohodov v Germanijo. Njegova žena je bila Agripina, Neronova mati.

bolj Taraskonu, ko se je brala ta čas zalna maša za Tartarinovo dušo v stolnici, kjer je ljudstvo v množicah obklovalo svojega junaka, svojega boga, svojega nepremagljivega moža z dvojnimi mišicami, ki je ostal na mont-blanskih ledenikih.

In ko je izlival mrtvaški zvon težke glasove po zapuščenih ulicah, je žela gospodična Vrtovčeva, zdravnikova sestra, katero je bolehnost zadrževala vedno doma, otrpla v velikem naslanjaču kraj okna ter gledala ven in poslušala zvonove. Hiša Vrtovčevih stoji ob Avinjonski cesti, skoraj nasproti Tartarinove; in pogled na slavno bivališče, katerega stanovalce se več ne vrne, na za vselej zaprto vrino ograjo, sploh na vse in celo na škatle malih Savojevcev s čistilnimi orodjem, razpostavljene pred vrati, je polnil srce ubogi, bolehnih gospodični, ki jo je že trideset let trla skrivna ljubezen do taraskonskega junaka. Oj, te srčne skrivnosti stare device! V veselje ji je bilo, kadar ga je ob določeni uri videla prihajati mimo in si je rekla: »Kam neki gre?...« Ogledovala ga je, kako je oblečen, ali je v planinski obleki, ali v kaccje-zelenem žaketu. Ne bo ga videla več; dana ji ni bila niti tolažba, da bi lahko šla z drugimi mestnimi ženami in bi zanj molila.

Na mah pa se dolga, glavi konja belca podobna glava gospodične Vrtovčeve rahlo pobarva, roznato obrob-ljene ugaše oči se močno razširijo, medtem ko napravi suha roka z izrazitimi gubami znamenje kriza... On, on je, ki stopa ob zidu onkraj ceste... Najprej pomislil na privid... Ne, sam Tartarin je, z mesom in kostmi, samo bled je, beden, razcapan in se stiska k zidu, kakor berac ali tat.

A da pojasnimo njegov skrivnostni pojav v Taraskonu, se moramo vrniti na Mont-Blanc, na Dôme du Gouter, točno v trenutku, ko sta prijatelja vsak na eni strani Gouterja in ko začuti nenadomr Bompard, da se njuna vrva napne, kakor da je padlo telo.

V resnici se je ujeta vrva med dve ledeni kepi; in Tartarin, ki je čutil isti stres, je prav takš mislil, da je tovariša izpodneslo in da ga potegne za seboj. In tedaj, v tisti skrajni sili... kako naj človek to pove, ljubi bog?... v sirašni stiski sta pozabila obadva na svečano prisoje v hotelu Baltet in sta oba hkrati, po nagonu, prerazela vrvi; Bompard jo je z nožem, a Tartarin s cepi-nom; nato sta se zgrozila nad zločinom, kajti eden in drugi sta bila prepričana, da sta žrtvovala tovariša, in sta odbežala vsak v svojo smer.

Ko se je pojavilo Bompardovo strašilo na Velikih mezzih, je prispelo Tartarinovo do kantine v Avesallisu. Kiko, po kakem čudežu, kolikokrat je padlo in zdrknilo? Samo Mont-Blanc bi to lahko povedal, zakaj ubogi P. P. D. je bil dva dni docela otopen in ni bil sposoben niti pisniti. Cim si je nekoliko opomogel, so ga spravili v Courmayeur, ki je italijanski Chamonix. V hotelu, kjer se je nastanil, da bi se počel popravil, so govorili samo o grozni nesreči, ki da se je zgodila na Mont-Blancu, do pitice podobni oni na Matterhornu: požrlo je se enega planinca, ker se je uredila vrva.

Tartarin je bil prepričan, da gre za Bomparda; ker ga je grizla vest, si ni upal nazaj k odposlanstvu in tudi ne domov. Vnaprej je videl na vseh ustih in v vseh očeh vprašanje: »Kaj, kaj si storil z bratom?...« A ker se mu je sušil mošnjček, trgalo perilo in je že kmavec z livjem praznil gostišča, je bil prisiljen odrinuti. Navse-zadnje ga ni nihče videl, ko je zgrešil zločin. Nobena reč mu ne brani, da bi si ne izmislil kake zgodbe; in po-magala so se popotna razvedrila, da se je počasi zbral. Toda ko se je bližal Taraskonu in ugledal Planinice, kate-rih nežna tenja se je mavrično odražala pod modrim nebom, ga je zgrabilo iznova vse: sramota, očitki, strah pred sodbo; in da bi se izognil zgledovanju na postaji, kjer je dosti ljudi, je izstopil na postaji pred mestom,

Hal! Kdo bi ga spoznal na tej prelepi, beli, s prahom posuti taraskonski cesti, kjer dajejo senco samo brzojavni drogovi in žica, na tej zmagoslavni poti, po kateri jo je tolkkrat mahal na čelu svojih planincev ali lovec na čepice, kdo bi ga spoznal, njega, vedno čednega in lepo oblečenega moža pod raztrganimi in umazanimi capami, z nezaupljivim očesom potepuha, ki preži na orožnike? Vkljub temu, da se je poletje nagibalo h kraju, je bil zrak vroc; in pri zelenjarju kupljena lubenica, ki jo je natepal v kratki senci velikega voza, mu je šla kaj v slast, medtem ko se je kmet repenčil čet taraskonske gospodnje, ker ni bilo to jutro nobene na trg nzaradi zaduščice, ki jo pojo za nekoga iz mesta, izgubljenega na dnu neke votline tam daleč v gorah... Hé, zvonovi zvoné... Odtod jih slišimo...»

